Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй. ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 201 (6391)
ОКТЯБРИИН 12
ПЯТНИЦА
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Ажалай гайхамшагта илалта

Республикымнай колхознигууд, МТС-үүдэй, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд гүрэнэйнгөө үмэнэхи уялгые — гүрэндэ таряа тушаалгын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, агууехэ Сталиндаа баяртайгаар элидхэбэ. 1951 оной ургаһаа таряа тушааха гүрэнэй түсэб (гречихэгүйгөөр) 102,1 процент дүүргэгдэе. Эдеэ хоолой культурануудые тушааха түсэб 111,5 процент гүйсэдхэгдэбэ. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхиһөө 38,7 процент ехэ таряан гүрэндэ тушаагдаа.

Республикын колхозууд намарай культурануудые агротехническэ эрхим болзорто тарижа, түсэбөө 105,3 процент дүүргэе.

Нүхэр Сталинда эльгээгдэһэн рапортые Бурят-Монголой бүхы ажалшад тон ехэ баяртайгаар угтаа. Тэдэнэр хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй энэ гайхамшагта илалта хадаа Советскэ Правительствын, большевистскэ партиин Центральна Комитедэй, манай агууехэ багша нүхэр Сталинай ехэ туһаламжын ашаар туйлагдаа гэжэ һайн мэдэнэ. «Бурят-Монголой АССР-эй экономико ба культурые саашадань хүгжөөхэ тухай эсэгэ ёһоной анхарал оролдолго үдэр бүри үзүүлдэгэй түлөө большевистскэ партида, Советскэ Правительствода, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда советскэ Бурят-Монголой ажалшад гүнзэгы баясхалан хүргөөд, бүхы дэлхэйн ажалшадай баяр ба жаргалай тулада олон олон жэлнүүдтэ амар мэндэ ажаһуухыетнай манай хүндэтэ, инаг вождь ба багша, нүхэр Сталин, Танда үнэн зүрхэнһөө хүсэнэ» гэжэ энэ рапорт соо хэлэгдэнэ.

Парти, правительствын туһаламжын ашаар хүдөө ажахымнай ехээр механизацилагдажа, хүдэлмэринүүдые богони болзор соо эрхим шанартайгаар дүүргэхэ, баян ургаса ургуулха, гүрэндэ таряа тушаалгын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ аргатай болообди. Мүнөө жэлдэ хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй ехэнхи хубинь машинно-тракторна станцинуудай хүсөөр хэгдээ.

Гүрэндэ таряа тушаалгын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын тула республикын партийна, советскэ, бэлэдхэлэй ба хүдөө ажахын органууд эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулжа, колхозно таряашадай, механизаторнуудай социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлһэн байна. Парти, правительствын анхаралаар урмашан зоригжоһон Бурят-Монголой хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын тула, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэгые батадхахын тула шэн зоригтойгоор хүдэлнэ. Таряа хуряалгын ба гүрэндэ тушаалгын үедэ олон мянган колхознигууд, комбайнернууд, трактористнууд, бэлэдхэлэй органуудай хүдэлмэрилэгшэд, шофернууд эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрилжэ, ажалай эрхим жэшээ харуулаа.

Бурят-Монголой АССР-эй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, партийна ба советскэ органууд туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарнагүй, республикын хүдөө ажахые хүгжөөлгын хүдэлмэридэ үшөө олон дутагдалнууд бии гэжэ мэдэнэ.

Мүнөө олон колхозууд таряагаа хуряажа үшөө дууһаагүй, намарай пар хахалалгын түсэбые гүйсэдхөөгүй байна. Тиимэһээ эдэ хүдэлмэринүүдые түргэнөөр дүүргэхын тула шухала хэмжээ абаха, машинно-тракторна паркые бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилүүлхэ хэрэгтэй.

Ерэхэ жэлэй тарилгата гүйсэд хүрэхэ эрхим шанартай үрһэ хааха, артелиин ниитын ажахые саашадань бэхижүүлхын ба хүгжөөхын тула шухала хэрэгтэй страховой ба бусад ниитын фондынуудые байгуулха зорилго колхозуудай урда табигдана. Һаяын үдэрнүүдтэ үрһэнэй участогуудые хуряажа дүүргээд, таряаень һайнаар сэбэрлэжэ, хадагалха шухала.

Адуу мал үсхэбэрилгын эгээл харюусалгатай үе—малай үбэлжэлгын үе ерэжэ байна. Ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб республика доторнай хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байна. Мүнөө жэлэй ба ерэхэ жэлэй түсэбые дүүргэхын тула ниитын малые һайнаар үбэлжүүлхэ хэрэгтэй. Тиимэһээ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, колхозно малшад, бүхы колхознигууд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд малай үбэлжэлгэдэ жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхын тула, малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхын тула бүхы хүсэл оролдолгоёо гаргаха зэргэтэй.

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обком хадаа республикын колхозуудай правленинүүдэй түрүүлэгшэнэртэ, партийна организацинуудай секретарьнуудта, малажалай фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ, бүхы коммунистнууд, комсомолецууд болон колхознигуудта нээмэл бэшэгээр хандаба. Энэ бэшэг хадаа малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэлгын тодорхой программа мүн. ВКП(б)-гэй обком болбол мүнөө жэлдэ ниитын малажал хүгжөөхэ түсэбөө эрхэ бэшэ дүүргэхыень, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые богони болзор соо түгэсхэжэ, тэрээнние эмхитэйгээр үнгэргэхыень, тиигэжэ республикын колхозуудай малажалые шэнэ хүсэтэйгөөр саашадань хүгжөөхэ найдамтай үндэһэ һуури табихыень уряална.

Урдаа табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө советскэ Бурят-Монголой хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй шэн зоригтойгоор ажаллажа, манай орон дотор коммунизм байгуулгын хэрэгтэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалгын хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулхань лабтай.

Агууехэ Октябриин 34-дэхи ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан стахановска вахта

Агууехэ Октябриин 34-дэхи ойе ажалай түрэтэйгөөр угтахын түлөө эмгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ ороһон ороной ажалшад шэнэ амжалтануудые туйлажа байна.

Магнитогорскын металлургнууд октябриин түрүүшын үдэрнүүдһээ хойшо шэрэм ба булад хайлуулгын түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ байна. Тэргаадахи доменно пеэшэнэй мастернууд тонно шэрэм хайлуулга бүридөө 50 килограмм кокс хэмнэнэ. Булад хайлуулагшад һарын эхинһээ хойшо хэдэн мянган тонно хэтүүргэн хайлуулгануудые хэжэ, үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ ехэ показательнуудые туйлаба.

«Правда» газетын нэрэмжэтэ Улан-Удын Дзержинскэ вагон бүтээлгын заводой вагон-хабсаралгын цехын мастер Иван Киселев гагнуурин шэнэ метод хэрэглэбэ. Энэ методынь вагонуудай бүхы гол шухала детальнуудые үйлэдбэрилгэдэ мүнөө хэрэглэгдэдэг болоо. Энээнэй ашаар вагон бүтээхэ хүдэлмэриин хэмжээ 50 нормочасаар хороһон байна. Электрогагнууриин технологиие нарижуулһанай ашаар заводой коллектив жэлэй эхинһээ хойшо хахад миллион түхэриг алмаһан байха юм.

Калужска областьда модо бэлэдхэлэй намар-үбэлэй сезон эхилбэ. Леспромхозууд поточно лининүүдэй тоое үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо хоёр дахинһаа үлүүгээр олошоруулаа. Хвастовическа леспромхозой трактористнууд нүхэд Шерементьев ба Тришкин гэгшэд нормын ёһоор 62 кубометр модо шэрэхын орондо, үдэр бүри 100—150 кубометр шэрэнэ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович!

Бурят-Монголой АССР-эй колхознигууд ба колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд Советскэ Правительствын, большевигүүдэй партиин Центральна Комитедэй, нүхэр Сталин, Танай өөрынтнай тон ехэ туһаламжын ашаар, 1951 оной ургасаһаа таряа тушааха гүрэнэй түсэбые (гречихэгүйгөөр) болзорһоонь урид 102,1 процент дүүргэе гэжэ баяртайгаар Танда элидхэнэбди. Эдеэ хоолой культурануудые тушааха түсэб 111,5 процент дүүргэгдэбэ. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхиһөө 38,7 процент ехэ таряан гүрэндэ тушаагдаа. МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн счёдуудаар гүрэндэ колхозууд таряа тушаажа үргэлжэлһөөр.

Республикын колхозууд намарай культурануудые агротехническэ эрхим болзорнуудта тарижа, түсэбөө 105,3 процент дүүргэе. Артельнүүдэй ниитын ажахые улам бэхижүүлхын ба хүгжөөхын тула шухала үрһэнэй, страховой ба бусад фондынуудые мүнөө колхозууднай байгуулжа байна.

Колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, партийна, советскэ, бэлэдхэлэй ба хүдөө ажахын органууд мүнөө жэлэй хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэриие амжалтатайгаар дүүргэхын тула, хүдөө ажахын бусад продуктнуудые ба түүхэй эд тушаалгаар гүрэнэй үмэнэхи уялгануудаа дүүргэхын тула, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ ба эмхитэйгээр үнгэргэхын тула хэмжээнүүдые абажа байна гэжэ мүн лэ элидхэнэбди.

Бурят-Монголой АССР-эй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, партийна ба советскэ органууд хадаа республикын хүдөө ажахые хүгжөөхэ хүдэлмэридэ үшөөл ехэ дутагдалнууд бии гэжэ ойлгоно, хүдөө ажахынгаа гээгдэлые усадхахын түлөө, хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасые нилээд дээшэлүүлхын, ниитын малнуудай тоое түргэнөөр олошоруулхатаяа хамта ашаг үгэлгыень дээшэлүүлхын — хүдөө ажахыдахи гол шухала зорилгые амжалтатайгаар шиидхэхын түлөө эрид шууд тэмсэнэ.

Бурят-Монголой АССР-эй экономико ба культурые саашадань хүгжөөхэ тухай эсэгэ ёһоной анхарал оролдолго үдэр бүри үзүүлдэгэй түлөө большевистскэ партида, Советскэ Правительствода, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда советскэ Бурят-Монголой ажалшад үнэн зүрхэнэй гүнзэгы баясхалан хүргөөд, бүхы дэлхэйн ажалшадай баяр ба жаргалай тулада олон олон жэлнүүдтэ амар мэндэ ажаһуухыетнай манай хүндэтэ, инаг вождь ба багша, нүхэр Сталин, Танда үнэн зүрхэнһөө хүсэнэ.

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой Секретарь А. ХАХАЛОВ.
Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.
СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын Бурят-Монголой АССР-тэхи Түлөөлэгшэ Д. МЯСНИКОВ.
Бурят-Монголой АССР-эй хүдөө ажахын Министр В. ДУБРОВСКИЙ.

Га бүриһөө 287 центнер хартаабха хуряаба

Прибайкальска аймагай Турунтаевска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Анна Николаевна Макаровагай хүтэлбэрилдэг звено мүнөө жэлдэ 3 гектар талмай дээрэһээ 861 центнер хартаабха малтажа абаа. Энэнь гектар бухэнэй 287 центнер болоно.

Иимэ ургаса звеногойхидой эсэшэгүй оролдосото ажалаар туйлагдаа. Звеногой гэшүүд үнгэрэгшэ үбэлэй турша соо хартаабхынгаа поли дээрэ ехэ наг шэбхэ гаргаһан байха юм. Поли дээрэ зөөгдэһэн наг шэбхэ 100—150 ашаа хэмжээтэйгээр олон ондоо газарта обоологдоһон байгаа. Обоолоотой наг шэбхэеэ хабар эртэ саһанһаань сэбэрлэжэ, үжөөһэн байха юм. Тиин тэрэ үжөөгдэһэн наг шэбхэеэ газар хахалхын урда тээ поли дээгүүр тараагаад, удаань газараа хахалжа, хүрьһэндэнь оруулһан байна. Тиигэжэ хартаабха тариха газарта 400 ашаа наг шэбхэ, тэрээнтэй хамта 4,5 центнер суперфосфат оруулагдаһан байна. Тарилгын материал һайнаар яровизацилагдаһан байгаа. Бүхэли зунай турша соо звеногойхид хартаабхынгаа хойноһоо һайнаар харууһалаа. Хартаабхые буртаг ногоонуудһаа сэбэрлэхэ, шоройень обоолхо болон бусад хүдэлмэринүүд агротехническэ болзор соогоо үнгэргэгдэһэн байна. Июлиин һүүл багаар хартаабхын 0,50 гектар талмай дээрэ хорхойнууд олоороо бии боложо, хартаабхын ургасада аюул тохёолдуулһан байгаа. Гэбэшье, тэрээнтэй тэмсэхэ хэмжээнүүд саг соогоо абтажа, ургаса абарагдаа.

Хартаабха агротехническэ эрхим болзорто, һайн шанартайгаар хуряагдаа. Үндэр ургаса ургуулһанайнгаа түлөө звеногой гэшүүд ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 126 центнер хартаабха абаа. Звеньевой нүхэр Макарова ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 39 центнер,звеногой гэшүүн Е. Неизвестных 25 центнер хартаабха гэхэ мэтээр звеногойхид барандаа ажалай нэмэлтэ түлбэри абаһан байна.

Звеногойхид амжалтаараа һанаагаа амарангүй, ерэхэ хабарай тарилгада һайнаар бэлэдхэжэ байна. Үрһэнэй материал хаагаад, тэрээнээ илгажа ба сэбэрлэжэ байха юм. Мүн хартаабха тариха участогууд хартаабхын эшэһээ сэбэрлэгдэжэ, намарай пар болгогдон хахалагдаа.

Т. Балаганская.
Прибайкальска аймагай хүдөө ажахыч таһагай агроном.

Модо урадхуулагшадай амжалта

Үдын бассейнэй модо урадхуулагшад Үдэ голоор модо урадхуулгаяа дүүргэжэ, ехэхэн амжалта туйлаба.

Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо энэ жэлдэ 7 процент ехэ модон урадхуулагдаһан, недондоной хиһоо 140 мянган кубометр ехэ модон урадхуулгын эсэсэй пунктнуудта асарагдаһан байна. Сентябриин 25-най байдалаар үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 125 мянган кубометр ехэ модон уһанһаа гаргагдаа.

Модошодой дунда социалистическэ мүрысөө үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлһэнэй, агитационно-ниитын хүдэлмэриин һайнаар ябуулагдаһанай ашаар энэ амжалта туйлагдаа. Стахановецууд ба ударнигууд олошороо. Түнхэнэй аймагай «Путь Ленина» колхозой модо урадхуулгын бригада (бригадирынь нүхэр Ц. Ангаров) илангаяа һайнаар хүдэлмэрилжэ, даалгабаряа 200 — 300 процент дүүргэдэг, тиихэдэ бригадын гэшүүн бүхэн дунда жэшээгээр һарын 1500 түхэриг хүрэтэр салин абадаг байгаа. Нүхэд Календаров, Леонов, Балаганский, Шигин гэгшэдэй бригаданууд мүн лэ һайнаар хүдэлмэрилдэг байгаа.

А. Дейнеко.

Абаһан уялгаяа үлүүлэн бэелүүлнэ

Кабанскын аймагай Твороговско сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой загаһашад социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, загаһа барилгын 3-дахи кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ уялга абаһан юм.

Тэдэнэр энэ уялгаяа бодотоор бэелүүлэн, загаһа бариха 3-дахи кварталайнгаа түсэб үлүүлэн дүүргэбэ. Загаһа барилгаар дүй дүршэл ехэтэй С. С. Баиновай бригада сезонно түсэбөө 144 процент, Б. Д. Федоровой бригада — 124 процент, П. Б. Есауловой бригада — 110 процент дүүргэһэн байна.

Мүнөө загаһашад улам эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

А. Басурманов.

Түсэбөө үлүүлэн дүүргэе

Эб найрамдалай вахтада жагсаһан Улан-Удын мяханай комбинадай коллектив III кварталайнгаа түсэбые 109,6 процент дүүргэбэ.

Колбасна цехын нүхэд Шилов ба Васильев гэгшэдэй бригаданууд Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ оролсожо, үдэр бүриингөө даалгабарине туд бүридөө 245 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

А. Шестаков.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

Хүсэтэ шэнэ техникэ, элдэб түхеэрэлгэ ба барилгын материалнуудые ашаһан эшелонууд манай ороной нютаг бүриһөө Волгодонстрой худар эльгээгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Колющенкын нэрэмжэтэ Челябинска заводой бүтээһэн хүсэтэ «Д—157» гэжэ бульдозернуудые ашаһан эшелон ябана.

ТАСС-эй фотохронико.

Сад тарилга

«Сад тарилгын неделиие» жэл бүри үнгэргэлгэ манай орон дотор гайхамшагта заншал болонхой. Сад тарилгые хэдэн олон миллион ажалшад эрхилнэ. Дайнай хойто тээхи жэлнүүдэй туршада гансахан РСФСР-эй колхозуудта 100 мянгаһаа дээшэ гектар газарта шэнэ садууд, үрэ жэмэстэ модод, виноградай эшэнүүд һуулгагдаа.

Советскэ правительствын анхарал оролдолгын ба мичуринска түрүү наукын туйлалтануудай ашаар сад тарилга хойто зүгтэ ба Дальна Востогто үргэнөөр эрхилэгдэдэг болоо.

Российска федераци дотор мүнөө намар 15,9 мянган гектар талмайда колхозно шэнэ садууд, 4,7 мянган гектар талмайда үрэ жэмэстэ модод, 2,6 мянган гектар талмайда виноградай эшэнүүд таригдаха байна.

Энэ жэлдэ «сад тарилгын неделиин» үедэ олон республиканууд, хизаарнууд ба областьнуудта сад тарилгые хүгжөөхэ талаар ехэхэн амжалтанууд туйлагдажа байна. Тус недели Московско областьдо октябриин 7-до эхилээ. Түрүүшын үдэрнүүдтэ сад тарилгаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ. Жэшээлхэдэ, Солнечногорско районой колхозууд модо һуулгахын тула газарай хүрьһэ элдүүрилһэн, таригдаха материалнуудаа хүсэд хэмжээгээр бэлэдхэһэн байха юм.

Мордовско АССР-эй Зубово-Полянска районой «Двенадцатый Октябрь» колхоздо неделиин түрүүшын гурбан үдэрэй турша соо 10 гектар талмайда сад таригдаа. Колхознигууд өөһэдынгөө бууса шадар фруктово модонуудые тариһан байна. Колхоз болбол мүнөө намар тарихынь тула хүршэ артельнүүдтээ хэдэн арбаад мянган яблонинуудые үгэбэ. Мордовско колхозууд мүнөө намар 35 гектарта үрэ жэмэстэ томо модонуудые ба 50 гектарта үрэ жэмэстэ жэжэ модонуудые тариха юм.

Новосибирскэ областиин колхозууд, совхозууд ба питомнигууд мүнөө намар тарихын тула хэдэн зуу мянган залуу эшэнүүдые бэлэдхэнхэй. Бурят-Монголой аймаг бүридэ шахуу «сад тарилгын неделиин» туршада колхозно шэнэ садууд ба үрэ жэмэстэ модонууд таригдаа.

(ТАСС).

Колхозуудай автомобильна ажахы

ФРУНЗЕ. Панфиловска районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо городской түхэлэй ехэ гараж баригдаба. Тэндэнь автомашинануудые угааха, тэдээндэ заправка хэхэ газарнууд, техническэ харалга хэхэ пункт, заһабарийн-механическа мастерской бии.

Киргизиин колхозно автопарк түргэнөөр үргэдэжэ байна. Хэдэн автомашинануудтай колхозууд типовой гаражуудые барина.

Түмэрзамшадай үхибүүдэй зунай амаралтын дүнгүүд

Түмэр замай транспортын хүдэлмэришэдэй профсоюзай Центральна комитет түмэрзамшадай үхибүүдэй зунай амаралтын дүнгүүдые гаргаба. Эдэ үхибүүдтэ зорюулагдан ороной гоё һайхан газарнуудта 396 пионерскэ лагерьнууд нээгдэһэн ба тэндэ 227 мянган үхибүүд амарһан байна.

Хүдөө ажахын мастернуудай курсанууд

Уридшалан абтаһан мэдээнэй ёһоор, ороной район бүхэндэ эмхидхэгдэһэн гурбан жэлэй агрозоотехническэ курсануудта энэ жэлдэ 3250 мянгаһаа дээшэ хүнүүд һуралсаха байна.

Һуралсалай түрүүшын жэлэй курсануудые дүүргэһэн колхознигууд газартаряалангай ба малажалай талаар гол шухала эрдэмтэй болоһон байха юм. Һуралсалай хоёрдохи жэлдэ тэдэнэр хүдөө ажахын культурануудай гү, али малажалай элдэб һалбаринуудай талаар тусхай эрдэмтэй болохо байна. Хоёрдохи жэлэй курсануудые амжалтатайгаар дүүргэгшэдтэ хүдөө ажахын хоёрдохи разрядай мастерай нэрэзэргэ олгогдохо юм. Тэдэнэр саашадаа гурбадахи жэлэй курсануудта һуража, бүри ехэ эрдэмтэй болохо ба нэгэдэхи разрядай мастерай нэрэзэргэ абаха байна.

160 мянга шахуу агрономууд, зоотехнигүүд, ветеринарна врачууд, научна хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын һургуулинуудай багшанар тус курсануудта зааха юм. Колхозно ба совхозно үйлэдбэриин түрүүшүүл болон новаторнууд курсануудта уригдан ерэжэ, өөһэдынгөө дүй дүршэлые дамжуулан үгэхэ байна. Курсануудай 50 мянга шахуу багшанар тусхай семинарнуудта хабаадажа, хүдөө ажахые эрхилхэ шэнэ методуудтэй танилсаа.

ВКП(б)-гэй БАРГАЖАНАЙ АЙКОМОЙ ПЛЕНУМ

ВКП(б)-гэй Баргажанай айкомой IV пленум һаяхан болобо. Ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб дүүргэлгын ябаса тухай, коммунистнуудай политическэ һуралсал эмхидхэхэ зорилгонууд тухай асуудалнууд пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Партиин айкомой секретарь нүхэр П. Борисов нэгэдэхи асуудалаар дэлгэрэнгы элидхэл хэбэ. Аймагай колхозуудта малажал хүгжөөхэ түсэб хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байһаниие элидхэлшэ онсолон тэмдэглээ. Аймагай олон колхозууд алуу маллаа гүйсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ шадаагүй. Мүн малай харууһан муугаар эмхидхэгдэнэ. Гадна, аймагай колхозуудта энэ жэлэй 8 һара соо 1500 толгой гахай, 1000 үлүүтэй толгой эбэртэ бодо мал, 500 үлүүтэй хонин доторой хэрэгсэлдэ гаргашалагдаа. Орооной кампани муугаар ябажа байна. Эхэ малнуудые олошоруулха тухай анхарал табигданагүй. Элэ бүгэдын эсэстэ малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб нэгэшье түрэлэй малаар дүүргэгдээгүй байха юм.

Элидхэл тушаа 20 шахуу хүн үгэ хэлэжэ, малажал хүгжөөлгэдэ гараһан олон дутуунуудые элирхэйлһэн ба тэдэниие түргэн усадхаха хэмжээнүүд тухай хэлэһэн байна.

Коммунистнуудай политическэ һуралсал эмхидхэхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, пленум болбол энэ талаар үнгэрэгшэ жэлдэ гараһан алдуу дутуунуудые тэмдэглэһэн ба һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлэй дутуунуудые элирхэйлһэн байна.

Пленум болбол зүбшэн хэлсэһэн асуудалнуудаараа дэлгэрэнгы тогтоолнуудые гаргаа.

Профсоюзна хүдэлмэрилэгшэдэй семинар

Гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой дэргэдэ культорганизаторнууд ба гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомууд болон месткомуудай культурно-ниитын комиссиин гэшүүдэй семинар үнгэргэгдэбэ.

Семинарта хабаадагшад «Советскэ арадууд И. В. Сталинай хүтэлбэрсэр коммунизм байгуулжа байна», «Профсоюзууд—коммунизмын һургуули», «Идеологическа асуудалнуудаар ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолнууд ба ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэдэ профсоюзуудай зорилго» гэһэн ба бусад темэнүүдээр лекцинүүдые шагнаба.

Тэдэнэр Улан-Удын сэмбын фабрика ошожо хараһан, залуушуулай Бүхэдэлхэйн III фестивальда хабаадагша нүхэр Бадмаевтай уулзаһан байна. Тэрэшэлэн өөһэдынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэлнүүдые халан абалсаа.

Ц. Цыдыпов.

Леспромхозуудай комсомольско организацинуудай зорилго

Республикын ой модоной промышленностиин предприятинууд модо бэлэдхэлэй намар-үбэлэй сезониие эхилбэ. Модо бэлэдхэлэйнгээ жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, Эхэ орондоо модо бүри ехээр үгэхын түлөө манай республикын модошод бүхы хүсэсэ гаргажа байна.

Модо бэлэдхэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ леспромхозуудай комсомольско организацинууд ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Юуб гэхэдэ, ой модоной предприятинуудта хэдэн мянган залуу кадрова хүдэлмэришэд ажаллана. Гадна, 3 мянга үлүүтэй колхозно залуушуул жэл бүри модо бэлэдхэлдэ хабаадана.

Хэдэн олон залуу модошод стахановска ажалай эрхим жэшээ харуулдаг байна. 1950—1951 ондо модо бэлэдхэлдэ ехэ амжалтануудые туйлаһанай түлөө 20 залуу хүдэлмэришэд ВЛКСМ-эй обкомой хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна. Залуу модошод Д. Черных, Д. Осокин, Мария Яневич, И. Шевелев, А. Кучумов болон бусад республика дотороо суутай болонхой.

Зүгөөр леспромхозуудай олон комсомольско организацинуудай хүдэлмэридэ дутуунууд бии байгаа. Комсомольско организацинууд хадаа сезонно хүдэлмэришэдые угтан абалга муугаар эмхидхэдэг һэн. Колхозһоо ерэһэн залуушуулые зарим комсомольско организацинууд нүлөөндөө абажа шададаггүй байгаа. Жэшээлхэдэ, Шулуутайн, Черемуховска, Байкальска леспромхозуудай комсомольско комитедүүд модо бэлэдхэлэй сезоной дүүрэхэ хүрэтэр хэды комсомолецууд-колхозникуудай модо бэлэдхэлдэ ерэһые мэдэхэгүй байгаа һэн. Элэ леспромхозуудта ерэһэн залуу колхозникуудай дунда социалистическэ мүрысөөн һулаар эмхидхэгдэһэн, ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулагдадаггүй, һайн байра тэдэндэ үгтэдэггүй байгаа.

Мүнөө жэлдэ иимэ дутуунуудые дабтажа болохогүй. Модо бэлэдхэлдэ ерэһэн хүдэлмэришэд хадаа түрүүшын үдэрһөө эхилэн комсомольско организацинуудай анхарал оролдолгоор хүреэлэгдэхэ ёһотой. Леспромхозуудай комсомольско организацинууд модо бэлэдхэлдэ хабаадахаяа ерэһэн комсомолецуудые саг зуурын бүридхэлдэ абажа, союзна хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха зэргэтэй.

Сезонно хүдэлмэришэдэй ерэн сасуу комсомольско нээмэл суглаа зарлажа, тэрээн дээрэ энэ жэлэй модо бэлэдхэлэй сезон соо комсомолецууд ба залуушуулай урда табигдажа байһан зорилгонууд тухай леспромхозуудай ба участогуудай хүтэлбэрилэгшэдэй элидхэлые зүбшэн хэлсэхэ, залуу хүдэлмэришэн бүриин бодото зорилгонуудые тодорхойлхо шухала.

Эрийскэ леспромхозой модо отологшодой комсомольско-залуушуулай бригада үнгэрэгшэ жэлдэ сезонойнгоо даалгабари 170 процент дүүргэһэн байна. Тиимэһээ энээнэй жэшээгээр мүнөө жэлдэ модо бэлэдхэлэй участок бүридэ залуушуулай бригадануудые ба звенонуудые эмхидхэхэ шухала. Бригада, звено, залуу хүлэлмэришэн бүхэн үдэр бүриингөө ажалай нормо, сезонно даалгабари һайн мэдэдэг, социалистическэ тодорхой уялгануудые абаад, тэрэнээ дүүргэхын түлөө тэмсэдэг байха ёһотой. Мүн социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэжэ, тэрэнэй ябаса тухай комсомольско суглаанууд ба бюрогой заседанинууд дээрэ зүбшэн хэлсэдэг, «дайшалхы хуудаһанууд» ба показателиин доскануудта бэшэдэг байха хэрэгтэй. Ажалай түлбэриин шэнэ болоһокой булюу һайниие сезонно хүдэлмэришэдтэ ойлгуулха шухала.

Леспромхозуудай бүхы машинануудые ба механизмуудые хүсэдөөр хэрэглэхын тула комсомольско организацинууд оролдохо ёһотой. Энэ талаар үнгэрэгшэ жэлдэ Шулуутайн леспромхозой комсомолецууд-трактористнууд Рудак, Ниткол гэгшэд һайн үүсхэл гаргаһан байна. Тэдэнэй үүсхэлые олохон леспромхозуудта залуушуул дэмжээ һэн. Ажалай түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхын зорилгоор модошодой суглаа зарлажа, тэндэ эрхим хүдэлмэришэд, мастернууд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй элидхэл шагнажа байха шухала. Сезонно хүдэлмэришэдэй дунда техническэ һуралсал эмхидхэжэ, залуу колхозник бүхэниие ямар нэгэн мэргэжэлдэ һургаха хэрэгтэй.

Комсомольско организацинууд партийна организациин хүтэлбэрээр ба туһаламжаар модошодой, илангаяа залуушуулай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха зэргэтэй. Ленинэй, Сталинай ажабайдал ба ажал ябуулга тухай, большевистскэ парти тухай, ленинско-сталинска комсомол тухай, эб найрамдалай түлөө тэмсэл тухай, СССР-эй дотоодын ба гадаадын политика тухай лекци ба элидхэлнүүдые хододоо эмхидхэхэ, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ шухала байна. Гадна, комсомолецууд ба залуушуулай, илангаяа сезонникуудай политическэ һуралсалые эмхидхэлгэдэ онсо анхарал хандуулха хэрэгтэй. Кружогууд ба политһургуулинуудые хүтэлбэрилхын тулада мэргэжэлтэй пропагандистнуудые шэлэн олохо хэрэгтэй.

Модошодто культурно-ажаһуудалай зохихо услови байгуулха гээшэ тон шухала байна. Тиимэһээ улаан булангуудые түхеэржэ, тэдэниие номуудаар, газетэ, журналнуудаар, шатар, дамаар хангаха ябадалда комсомольско организацинууд ехэ анхарал табиха зэргэтэй. Клуб, улаан булан бүхэн залуушуулай дунда ябуулагдаха культурно-ниитын хүдэлмэриин түсэбтэй байха ёһотой.

Комсомольско организацинууд хадаа модо бэлэдхэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ залуушуулые элсүүлхэ хэрэгтэнь партийна организацинуудта амжалтатайгаар туһалха байһаниинь лабтай.

С. Афанасьев, ВЛКСМ-эй обкомой секретарь.

Жигмит Бадмаева олон жэлдэ хонишоор хүдэлмэрилжэ, һайн показателинүүдые туйлана. Хүдэлмэридөө һайн амжалта туйлаһанайнь түлөө БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет нүхэр Бадмаевада «Республикын эрхим хонишон» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэ олгоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Жигмит Бадмаева.

Т. Башкуевай фото.

Колхозникуудай эдэбхи

Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо агууехэ табан гүрэнэй хоорондо эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Советэй Хандалгада гар табилгын суглаан болобо.

Энлэ сугларагшад эб найрамдал хамгаалха ба бэхижүүлхын түлөө советскэ арадуудай тэмсэл тухай ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Намжиловай элидхэл ехэ анхаралтайгаар шагнаба.

Элидхэлэй һүүлээр олон хүнүүд үгэ хэлэжэ, өөһэдынгөө үнэн сэхэ ажалаар эб найрамдалай хэрэг батадхахые хүсэжэ байһан тухайгаа мэдүүлбэд. Хандалга уншаһанай һүүлээр гар табилга эдэбхитэйгээр үнгэрөө.

Ц. Жамсаранов.

Пионернүүдтэй уулзаба

Октябриин 7-до Улан-Удын пионернүүдэй Ордон соо залуушуулай Бүхэдэлхэйн гурбадахи фестивальда хабаадагшад нүхэд Бадмаев ба Сахьянова городой пионернүүдтэй уулзаба. Нүхэр Бадмаев Берлиндэ болоһон фестивалиин хайшан гэжэ үнгэрһэн тухай пионернүүдтэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө. Тиигэхэтэйгээ хамта бүхы дэлхэйн арадуудай амгалан тайбанаар ажаһуухые хүсэдэг байһан тухай, Берлинэй һурагшадтай уулзаһан тухай тэдэнэртэ хөөрэжэ үгэһэн байна.

Пионернүүд эрхим һуралсалаараа эб найрамдалай хэрэг батадхалсахабди гэжэ үгэсэ үгөө.

Һурагшад олон асуудалнуудые һуража, һонирхолтой харюунуудые абаһан байна.

П. Дамбаев.

Агроном Копыловагай хүдэлмэриин дүршэлһөө

Үнгэрэгшэ жэлэй октябрь һарада Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тарянажалай 3-дахи бригадада 25 хүнһөө бүридэһэн агротехническэ курсын группа байгуулагдаһан байгаа. Райсемхозой агроном Полина Харитоновна Копылова тэндэ багшаар томилогдоо һэн.

Нүхэр Копылова колхозно кадрнуудые бэлэдхэлгын шухала удхашанарые ойлгоһон дээрэһээ өөрынгөө уялгада ехэ анхаралтайгаар хандадаг байгаа. 3-дахи бригадын гэшүүдэй үйлэдбэриин зүблөөн занятиин эхин дээрэ боложо, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Кушнарев колхозно кадрнуудые бэлэдхэлгэ тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй тогтоол тушаа эли тодоор хэлэжэ үгэһэн байна. Һүүлээрнь нүхэр Копылова хүдөө ажахын ба мичуринскэ наукын туйлалтанууд тухай хэлэбэ.

Агротехническэ һуралсалые һайнаар ябуулхын тула эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Колхозой правлени тусгаар гэр оложо үгөөд, түлишэ болон бусад хэрэгсэлээр хангаһан, курсада һураха хүн бүриин эрдэмые хараадаа абалсан колхозникуудые олоһон байгаа. Агроном Копылова энэ колхозой поли дээрэ ургуулһан орооһото, тэжээлэй ба овощной культурануудһаа экспонадуудые бэлэдхээд, тусхай таһалга соо хэһэн ба дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ хүдөө ажахын ургалта тухай диаграммануудые табилсаһан байна. Колхозникууд эндэ ерэжэ, тарянажалай амжалтатай танилсадаг байгаа.

1950 оной октябриин 10-да түрүүшынгээ заняти үнгэргэхэдөө нүхэр Копылова һуралсалай программатай һурагшадаа танилсуулһан байна. «Хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургаса лээшэлүүлгэ тухай гансал заняти дээрээ хэлсэхэ бэшэ, харин бодотоор бэелүүлхэ ёһотойбди» гэжэ нүхэр Копылова колхозникуудта ойлгуулһан байна.

Агроном Копылова занятидаа һайнаар бэлэдхээд, материалаа колхозно үйлэдбэритэй холбуулан, харуулан ойлгуулха пособинуудые хэрэглэн занятияа үнгэргэдэг байгаа.

Практика гээшэ материалаа һайнаар ойлгохо шухала арга мүн. Зарим темэнүүдээр заняти үнгэргэһэнэйнгөө һүүлээр һурагшадынь колхоздоо үрһэ сэбэрлэдэг ба агротехническэ хэмжээ ябуулга үнгэргэдэг байгаа. Нүхэр Копылова занятиин һүүлээр һурагшадтаяа поли дээрэ гаража, практическа заняти үнгэргэдэг һэн. Энээнэй ашаар һурагшадынь үзэһэн материалаа һайнаар ойлгоһон байна.

Наукын ба хүдөө ажахын түрүүшүүлэй туйлалтануудые [illegible] хозно үйлэдбэридэ нэбтэрүү[illegible] хүдөө ажахын культурануудай[illegible] дэр ургаса абалга хадаа һура[illegible] дай шухала зорилго мүн. Э[illegible] ниие бэелүүлхын тула һура[illegible] түрүүшын жэлдэ үзэхөөр ха[illegible] лагдаһан агротехническэ эрд[illegible] һайнаар шудалха ёһотой. Ни[illegible] Копыловагай группын һура[illegible] үзэхэ материалаа үнгэрэгшэ [illegible] лэй октябриин 10-һаа апрели[illegible] хүрэтэр, 200 час соо шуда[illegible] экзаменаа һайнаар үгэһэн ба[illegible] 25 хүнэй 22-ынь курсаа дүүр[illegible] гараа юм. Эдээнэй 9 хүн, тэ[illegible] тоодо Чистакова, Пискунов, С[illegible] панов ба бусад экзаменаа э[illegible] сэгнэлтэтэйгээр үгөө.

Энэ колхозой тарянажалай [illegible] дахи бригадын гэшүүд агро[illegible] ческэ курсада һуралсахатаяа[illegible] та агротехническэ хэмжээ-яб[illegible] гын түсэб дүүргэһэн байна. [illegible] нэйнгөө ороо һо һайнаар с[illegible] лээд, хороор угааһан ба ак[illegible] мик Лысенкын дурадха[illegible] ёһоор хүрэнгээ нара һал[illegible] дулаасуулһан байна. 357 [illegible] талмайда яровизированно[illegible] һөөр тарилга хэглэһэн юм. Х[illegible] рай тарилгые агротехническэ [illegible] болзорто үнгэрһэжэ шадаһ[illegible] ашаар эдэнэр һайн таряа у[illegible] лаа. Тарилгын һүүлээр нүхэр [illegible] пылова һурагшадтаяа [illegible] ороо һото культурын 85 г[illegible] талмайда тэжээл оруулһан ба [illegible] гектар хабарай тарянай, мү[illegible] га намарай тарянай ургажа [illegible] хаданъ борнойлго хэһэн б[illegible] Мүн 79 гектар намарай хара [illegible] ряанда, 215 гектар гречихэд[illegible] гектар люцернэдэ искусст[illegible] үрэжүүлгэ хэһэн байха юм. А[illegible] техническэ курсын һурагша[illegible] тарянажалай бригадын бри[illegible] Т. К. Пискунов, тус бригадын[illegible] шүүд М. Вишнякова, Е. Соко[illegible] П. Степанова, М. Курдюкова[illegible] Паталина ба бусад энэ хүдэ[illegible] эмхидхэһэн байна.

Иимэ ехэ оролдолго гарга[illegible] ашаар 12 гектар газарта оло[illegible] лэй ногооной һайн ургаса [illegible] лагдажа, колхозынь олон [illegible] ногооной үрһэ түрүүшынхээ [illegible] һан байна. Бусад бригада[illegible] орходоо нүхэр Пискуновой [illegible] гада һайн таряа ургуулаа, [illegible] гектар шэниисын талмайһаа [illegible] да зэргээр 10—12 центнер [illegible] хуряажа абаа Мүнөө таря[illegible] ряалгаяа түгэсхэжэ байна. Э[illegible] тэй хамта тус бригадынхид [illegible] мо, михиинэ һүрилэлгэдэ, [illegible] рай пар хахалалгада ехэ ан[illegible] хандуулна.

Тус бригадынхид мүнөө һу[illegible] салай шэнэ жэлдэ бэлэдхэж[illegible] на. Агроном-багша Копы[illegible] хоёрдохи жэлээ энэ курсада [illegible] хаар бэлэн болонхой.

В. Мад[illegible]

Эб найрамдалда зорюулагдаһан кинофестиваль

Октябриин 1—4-нэй үдэрнүүдтэ Зэдын аймагай центр—Петропавловкада эб найрамдалда зорюулагдаһан кинофестиваль үнгэргэгдэжэ, «Эб найрамдал дайниие илаха», «Эб найрамдал бүхы дэлхэй дээрэ илаха» гэһэн ба бус[illegible] тинанууд харуулагдаһан б[illegible]

Картинануудые харуулха[illegible] тээ атомна энерги тухай, у[illegible] ропдын байдал тухай лек[illegible] уншаглаа.

М. Хар[illegible]

ТАРЯА ТУШААХА ТҮСЭБ БОЛЗОРҺОО УРИД ДҮҮРГЭГДЭЭ

☆

Д. МЯСНИКОВ,

СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын Бурят-Монголдохи түлөөлэгшэ, бэлэдхэлэй албанай ахалагша советник

☆ ☆

Парти ба правительствын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон Бурят-Монголой газартаряалангай хүдэлмэрилэгшэд гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө правительствын тогтооһон болзорһоо 31 үдэрөөр урид дүүргэжэ, ехэхэн илалта туйлаба. Мүнөө жэлдэ Бурят-Монголдо ургаса хуряалга ба таряа тушаалга политическэ болон үйлэдбэриин угаа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэргэгдэжэ байна. 1951 ондо гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө (гречихэгүйгөөр) республикын колхозууд ба совхозуудай болзорһоонь урид 102,1 процент дүүргэһэн тухай агууехэ вождь нүхэр Сталинда эльгээһэн рапортые Бурят-Монголой хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд тон ехэ баяртайгаар угтаба. Элеэ хоолой культурануудые — шэниисэ ба хара таряа тушааха түсэб 111,5 процент дүүргэгдэһэн байна. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ болзортой сасуулбал 38,7 процент үлүү ехэ таряан гүрэндэ тушаагдаа. 1950 онойхидо орходоо мүнөө жэлдэ гансахан шэниисэ 500 мянган пүүд үлүү ехээр тушаагдаһан байха юм.

Иимэ амжалта өөрөө ерээгүй, харин колхозникуудай, МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй, партийна, советскэ, бэлэдхэлэй ба хүдөө ажахын органуудай эсэшэгүй, оролдосотой ажалаар туйлагдаа. Республикын зарим колхозууд аяар үнгэрэгшэ жэлэй намар байхаһаа хойшо энэ жэлэй таряа тушаалгада бэлэдхэжэ эхилһэн байха юм. Үнгэрэгшэ хабартаа колхозникууд, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын түрүүшүүл хабарай тарилгые эрхим шанартайгаар, богони болзор соо үнгэргэхэ, ургасын хойноһоо һайнаар харууһалха, газартаряалангай культурые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ, колхозуудаа эмхидхэлэй-ажахын талаар улам саашань бэхижүүлхэ уялгануудые абаа һэн. Бурят-Монголой хүдөө ажахын материально-техническэ базые үргэдхэхэ хэрэгтэ парти, правительство ба нүхэр Сталин тон ехэ туһаламжа үзүүлээ. Мүнөө жэлдэ республикымнай хүдөө ажахы нилээд олон тракторнууд, комбайнууд, молотилканууд, хүдөө ажахын элдэб машинанууд болон автомобильнуудые нэмэжэ абаһан байха юм.

Үндэр ургасын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ, манай республикын колхозууд ба МТС-үүд 1951 ондо намарай хара тарянай тарилгые агротехническэ эрхим болзорто 105,3 процент дүүргэһэн байна.

Мүнөө жэлдэ хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй ехэнхи хубинь машинно-тракторна станцинуудай хүсөөр дүүргэгдээ. Таряа хуряалга дээрэ механизаторнууд ажалдаа социалистическэ ёһоор хандалгын үльгэр жэшээ харуулдаг байгаа. Олон комбайнернууд ба трактористнууд үдэрэйнгөө нормонуудые нилээд ехээр үлүүлэн дүүргэдэг байгаа. Складууд, шэгнүүрэй ажахы, лабораторно түхеэрэлтэнүүд, автотранспорт болон бусад шухала хэрэгсэлнүүдэй саг соогоо һайнаар бэлэдхэгдэһэнһээ таряа тушаалгын түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ байһаниинь һайн мэдэжэ, бэлэдхэлэй органуудай хүдэлмэрилэгшэд эдэ бүгэдые саг соонь бэлэдхэһэн байха юм. Үшөө июль һарын һүүлээр ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой шиидхэбэриин ёһоор, бэлэдхэлэй Министерствын системын хүдэлмэрилэгшэдэй ба контрагентнуудай республиканска зүблөөн үнгэргэгдэһэн байгаа. Үргэлжэдөө таряа хуряалгын эхилтэр складуудые заһабарилга ба шэнээр барилга гол түлэб дүүргэгдэһэн байна. Ехэ-Кударын, Билютайска, Харлунска, Хориин, Суулгын пунктнууд складуудые заһаха ба шэнээр бариха түсэбөө республика дотороо эгээн түрүүн, болзорһоонь урид дүүргэһэн байна.

Таряа тушаалгыч эхилхэ үедэ Заготзерногой пунктнууд олон тоото шэнэ техникээр — нүүдэл транспортёр, самоподаватель, зерномёт, механическа хүрзэ, электролебёдко, «Кузбасс» гэжэ зерносушилка, стационарна электростанци болон автомобильна шэгнүүрнүүдээр зэбсэглэгдэһэн байгаа. Олон пунктнууд электрын гэрэлээр нэмэжэ хангагдаһан ба механизацилагдаһан байха юм. 13 мянга шахуу тонно таряа хэхэ шэнэ складууд баригдажа, болзорһоо урид ашаглалгада үгтэһэн байна. Партийна организацинуудай үдэр бүриин хүтэлбэри ба хиналта хадаа 1951 оной ургаһаа таряа тушаан абалгада һайн шанартайгаар, саг соогоо бэлэдхэхэ хэрэгтэ шиидхэхы үүргэ дүүргээ.

Мүнөө жэлэй ургаса хуряалга ба таряа тушаалга сагай уларилай тон муу условидо эхилээ һэн. Энэ хадаа бага бэшэ бэрхэшээлнүүдые тохёолдуулһан байгаа. Гэбэшье, партийна организацинуудай оперативна хүтэлбэриин ашаар, түрүү колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ба бэлэдхэлэй органуудай хүдэлмэрилэгшэд-коммунистнуудай жэшээ харуулан ажаллаһанай ашаар тэдэ бэрхэшээлнүүд амжалтатайгаар дабагдаһан байна. Түрүү колхозууд хушалтатай тогуудые түхеэрээд, таряа сохилгые үдэр һүнигүй ябуулжа, бүхы сушилкануудаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаһан байна. Тэдэнэр автомашинануудые зүбөөр хэрэглэжэ шадаа. Элэ бүхы хэмжээнүүдые абаһанай ашаар гүрэндэ таряа тушааха жэлэй түсэб болзорһоо урид дүүргэгдэһэн байна.

Иволгын аймаг гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө республика соо гоо эгээл түрүүлэн дүүргээ. Энэ аймагай түрүү Маяковскиин нэрэмжэтэ, «Красный пахарь», «Хүндэлэлэй тэмдэг» ордента «8-е Марта», «Улаан-Оронго», «1-е Мая» колхозууд гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө хүсэд дүүргэнхэй. Аймагай бүхы колхозууд гүрэнтэеэ тооссоод, МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө таряа тушаалга дүүргэхын түлөө тэмсэнэ.

Зэдын аймагай колхозууд нёдондоной энэ болзортой сасуулбал мүнөө жэл 61000 пүүд таряа үлүү ехые гүрэндэ тушаагаа.

Тэрэшэлэн Сэлэнгын аймагай колхозууд гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө дүүргэһэн байна. Тельманэй, Молотовой, Ворошиловай нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозууд гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө аймаг дотороо түрүүлэн дүүргээд, МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө таряа тушаажа байна. Иимэ жэшээнүүд олон.

«Заготзерногой» хүдэлмэрилэгшэд ажалаа шаламараар эмхидхэжэ, таряа түргэнөөр тушаажа абадаг байгаа. Суулгын, Харланай, Ехэ-Кударын, Сэлэнгын пунктнууд ба Улан-Удын элеватор һайнаар хүдэлмэрилөө. Түрүүшын үдэрнүүдтэ колхозуудай тарянай шиигтэй байхаданъ эдэ пунктнуудай хүдэлмэрилэгшэд таряа хатаалгаданъ ехэ туһаламжа үзүүлээ. Мүн Баргажанай пункт, Байкало-Кударын аймагай Пашинска пункт, таряа тушаан абалгые таһалгаряагүйгөөр эмхидхэжэ шадаһан байна.

«Союззаготтрансын» автомобильна парк таряа шэрэлгэдэ ехэ үүргэ дүүргэһэн байна. Нилээд олон шофернуудынь эрхим һайнаар хүдэлмэрилжэ, гүрэндэ таряа тушаалгые ехээр түргэдхөө.

Энэ жэл «Союззаготтрансын» Улан-Удын авторотын шофер Иннокентий Кириллович Шелемин ба Мухаршэбэрэй авторотын шофёр Павел Андреевич Юдин гэгшэд колхозуудһаа бэлэдхэлэй пунктнуудта таряа шэрэхэлээ часай график хүдэлмэридөө хэрэглэхэ талаар социалистическэ мүрысөө үүсхэгшэд болоһон байна. Таряа шэрэхынгээ урда тээ эдэ хоёр шофёрнууд дээшэлүүлэгдэһэн уялганууды абажа, гүрэндэ таряа тушааха түсэбые болзорһоонь урид дүүргэе гэжэ уряалан рес[illegible] кын бүхы шофёрнуудта ха[illegible] байгаа. Эдэ хоёр шофё[illegible] үүсхэлые республикын ко[illegible] дай шофёрнууд халуунаар [illegible] жэһэн байха юм.

Мухаршэбэрэй авторотын [illegible] фёрнууд — стахановецууд [illegible] Старых, Тихон Осеев, Г[illegible] Сурнин, Алексей Гусляков, [illegible] лий Витошников, Виктор [illegible] Филипп Никонов ба бусад [illegible] 51 гэжэ автомашинануудаа[illegible] бүриингөө даалгабариие [illegible] дүүргэжэ, хүдэлмэриин 23 [illegible] соо тус бүридөө 9000 тонн[illegible] метр хэһэн байна. Улан-Уд[illegible] торотын шофер-стахановец [illegible] лий Васильев ЗИС—150 гэ[illegible] машинаар хүдэлмэриин 20 [illegible] соо 12500 тонно-километр [illegible] байна. Мүн энэл авторот[illegible] фернууд Иван Уколов, Ва[illegible] Кравченко, Николай Кала[illegible] Александр Митрофанов га[illegible] дэлмэриин 21 үдэр соо ту[illegible] дөө 12000 тонно-километр [illegible] ехэ горючи алмаһан бай[illegible] Тэрэшэлэн энэ авторотын [illegible] рын автоколонныын шо[illegible] һайн амжалта туйлаа.

Автотранспортын түрүү[illegible] үүсхэлые халуунаар дэмж[illegible] рэндэ таряа тушааха [illegible] болзорһоонь урид дүүрг[illegible] лөө ёһотоор тэмсэһэн ба[illegible]

Энэ туйлаһан амжалт[illegible] дэнэр һанаагаа амарха ё[illegible] Манай республикын кол[illegible] МТС-үүд болон совхозу[illegible] дэлмэрилэгшэд, партийна [illegible] организацинууд, бэлэд[illegible] хүдөө ажахын органууд [illegible] зорилгонуудые дүүргэхэ [illegible] Хүдөө ажахын бүхы хү[illegible] нүүдые амжалтатайгаар д[illegible] бүхы зүйлэй продуктнууд[illegible] рэнтэсэ тоосохо ёһотой.

СССР-эй Гүрэнэй банкын 30 жэлэй ой

РСФСР-эй Госбанкын (мүнөө ССР-эй Гүрэнэй банк) байгуу-лһаар 30 жэлэй ой 1951 оной ...брийн 12-то гүйсэбэ.

...дын Российска империин гү-...эй банкые эзэлэн абаһанайнгаа ...ээр удангүй, банковска хэрэ-...гүрэнэй гарта оруулжа абаха ... дотоодын контрреволюцине ...гөөр хангалгые усадхаха зо-...гоор, Советскэ правительствын ...17 оной декабриин 17-ной дек-...эй ёһоор, хубиин коммерческэ ...нкнууд национализировалэглэ-..., мүн банковска хэрэг гүрэнэй ...ополи гэжэ соносхогдоһон бай-... Тиигэжэ Российска Советскэ ...убликын Арадай банк эмхид-...һэн байгаа.

«...омо банкнуудгүйгөөр социа-... бэелүүлэгдэхэгүй байгаа», ... В. И. Ленин зааһан юм.

... И. Ленинэй һургаалые дахан ...жа, советскэ засаг бүхы орон ...ор Арадай банкын отделени-...дые шадаал һаа олоор ...хын тулада яаралтай хэм-...үүдые абахые, кредидэй бо-... банкнуудай туһаламжатайгаар ...лэдбэриин ябасада ба товарнуу-...эрьесэлэ хиналта тогтоон хан-...ые, мүнгэнэй эрьесэ ба социа-...ическэ шэнэ экономико бэхи-...хые шухалада тоолоһон бай-...

...Интервенциие усадхаһанай ба ...жданска дайнай дүүрэһэнэй ...ээр, советскэ орон ажахын ...лан байгуулалтын замда оро-...жилээ.

1921 оной март һарада болоһон ...иин X съезд экономическа ... политикада орохо тухай ...ахэбэри абаһан юм.

Экономическа хэмжээ-ябуулга-...ые бэелүүлэн, рыногые гаргаа ...ха зорилго советскэ засагай ... табигдаба, ушарынь городой ...деревниин хоорондо худалдаа ...а дэлгэрүүлэнгүйгөөр хүдэл-...шэдэй ба таряашадай эконо-...ска союз бэхижүүлжэ, хүдөө ...ые дээшэлүүлжэ, тулиоур за-...эй байдалһаа промышленнос-... гаргажа болохогүй байгаа.

...Худалдаа наймаа хадаа креди-... олгогдолог мүнгөөр гол гүлэб ...өөгдэхэ ёһотой гэжэ парти ...лоһон юм, тиихэдээ тиимэ кре-... абаха ябадал Госбанкаар дам-...улагдан эмхидхэгдэхэ ёһотой ...гаа.

Промышленностиие, хүдөө ажа-... ба товарай эрьесые хүгжөөхэ ...итэ туһалха, мүн мүнгэнэй ...ые гуримшуулха, мүнгэнэй ... эрьесэ тогтоолгодо шэглүүлэг-...эн бусад хэмжээнүүдые бэе-...хэ зорилгоор РСФСР-эй Гүрэ-... банк тэрэ үедэ эмхидхэгдэһэн ...йна.

...Энээнтэй хамта, худалдаа най-... болон мүнгэнэй эрьесэ хүг-...хэ ба гуримшуулха, тэрэшэлэн ...омышленность болон хүдөө ажа-... һэргээн бодхоохо зорилгонууд ...етскэ түхэригые тоггууритай ...лохо тухай асуудалые тон шан-... табиба.

...Мүнгэнэй эрьесые тоггууритай ...ые ба кредитнэ системые ...уулха ябадал арадай ажахые ... болхоохо ба хүгжөөхэ ... ...эхэ үүргэ бэелүүлһэн байна.

* * *

...Оронние индустриализацилгын ... хүдөө ажахые коллективиза-...гын амжалтатай байһанай. ...хын бүхы рычагуудые социа-...ическэ секторэй гарта оруул-...эй ашаар, парти хатал 1930— ... онуудта бүхы фронтоор со-...листическэ дабшалта дэлгэ-...хэ аргатай болоһон юм.

... асари ехэ зорилгонуудые ...дхэхын тулада, промышлен-...ие шэнэдхэн табиха, ажахын ...лбэри һайжаруулха хэрэгтэй ... Кредитнэ системые мүн лэ ...дхэн табиха шухала болоһон ...

...Кредитнэ реформо хэхэ тухай ...ССР-эй ЦИК-эй ба СНК-гэй ...30 оной январиин 30-най тог-...лой ёһоор кредитно-расчетно ...исаанууд үндэһөөрөө хубил-... Тус реформо хадаа товар-...ые табижа үгэхэ ба гүрэнэй ...приятинуудай бэе бэедээ кре-...ээр туһаламжа үзүүлхэ систе-... болюулһан байгаа.

«Промышленностиин ударидал-гые шэнэдхэн эмхидхэхэ тухай» ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1929 оной декабриин 5-най тогтоол кредитнэ реформо бэелүүлхэ условинуудые бэлэдхэхэ хэрэгтэ онсо шухала удхашанартай байгаа. Энэ тогтоолой ёһоор, гүрэнэй промышленностиин бүхы предприятинуудые ажахын расчёдто дары оруулха, предприяти бүхэниие бэеэ даанхай балансай болгохо шухала гэжэ мэдэрэгдэһэн байна.

Коммерческэ кредидые банковска сэхэ кредидээр һэлгэлгэ, үйлэдбэриин финансова түсэбһөө эшэ үндэһэтэй хэмжээгээр кредитовани хэхэ ябадалда шэлжэн оролго хадаа ажахыда үгтэдэг кредидэй ба ажахын түсэб бэелүүлгын хоорондо сэхэ холбоо байгуулаа. Энээнэй үндэһөөр банк хадаа ажахын ба финансова түсэбүүдые, нөөсэлгын түсэбүүдые дүүргэлтын ябасада сэхэ хиналта бэелүүлнэ, ажахын расчёт бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһална.

Капиталистическэ оронуудтахи кредит ажалша олонниитые зэрлигээр мүлжэлгэдэ зорюулагдана. Тэндэхи кредит хадаа капиталые централизацилха ба нөөсэлүүлхэ, капитализмда байдаг харша зөрилдөөнүүдые хурсадхан гүнзэгырүүлхэ ябадалда туһална. «Маршаллай түсэб» финансова олигархиин ашата туһада кредит ашаглалгын тодорхой жэшээнь болоно. Энэ түсэбөөр олгогдоһон кредидүүд маршаллизованно оронуудай арадуудые богоолшолхо зэбсэг мүн.

Советскэ кредит хадаа арадта, коммунизм байгуулгын агууехэ хэрэгтэ зорюулагдана. СССР-тэ банкнууд ба тэдэнэй кредитнэ ресурснууд хадаа бүгэдэарадай зөөри мүн. Энэнь социалистическэ үйлэдбэри үргэдхэхын, ажалшадай материально-культурна ажабайдалые һайжаруулхын тулада кредидые хэрэглэхэ арга олгоно.

Советскэ кредитнэ системэ дэлхэй дээрэ эгээл хүсэтэй юм. СССР-эй Гүрэнэй банк хадаа өөрынгөө сетиин үргэнөөр, хангадаг хүнүүдэйнгээ тоогоор ба хэдэг операцинуудайнгаа хэмжээгээр дэлхэй дээрэ эгээл ехэ банк мүн. Тэрэнэй эмхи зургаануудай сетьдэ 5000 гаран единицэ тоологдоно, тэдэнь гүрэнэй ба кооперативна олон зуугаад мянган предприятинуудые ба организацинуудые хангана. Госбанкын гансахан Бурят-Монголой конторо өөрынгөө филиалнуудтай хамталаа 1400 гаран предприятинууд ба ажахын организацинуудые, 9 мянга шахуу бюджетнэ, профсоюзна, ниитын, мүн кредит абадаггүй бусад организацинуудые, тусхай банкнуудай даалгабаряар урьһаламжа абадаг хүнүүдые ба 600 шахуу элдэб организацинуудые хангана.

СССР-эй СНК-гэй 1939 оной августын 15-най тогтоолой ёһоор, бюджетнэ ба ажахын-расчётно организацинуудта, мүн ажахын предприятинуудта салин хүлһэнэй фондынуудай гаргашалгые хинаха ябадал Госбанкда даалгагдаһан байна.

Тиимэһээ, Гүрэнэй банк халаа СССР-эй арадай ажахын кредитнэ, расчётно ба кассова центр мүн. Гүрэнэй ба кооперативна предприятинуудай болон организацинуудай, ниитын, бюджетнэ ба кредитнэ эмхи зургаануудай мүнгэнэй эрьесэнүүд бүгэдөөрөө шахуу Гүрэнэй банкда байдаг юм.

Арадай ажахыда Гүрэнэй банкын кредитнэ мүнгэ оруулга таһаралтагүйгөөр ехэ боложо байна, дайнай урда тээ байһан хэмжээе мүнөө нилээд ехээр үлүүлбэ.

Хүн зониие хангаха карточна системэ болюулжа, промышленнэ ба эдеэ хоолой товарнуудта гүрэнэй химдаруулагдаһан единэ сэнгүүдые тогтоожо, мүнгэнэй реформо хэһэн ябадал дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ бэелүүлэгдэһэн шухала хэмжээ-ябуулга мүн.

СССР-эй саашанхи экономическа хүсэтэ дэбжэлтын ашаар, мүнгэнэй реформо хэгдэһэнэй дүнгүүд найдабаритайгаар бүхэжүүлэгдэһэн ба советскэ түхэригые улам бэхижүүлхэ ябадал хангаһан байна. Дайнай хойтохи табанжэлэй түсэбэй даалгабаринууд мүнгэнэй эрьесые бэхижүүлхэ талаар бүрин бэелүүлэгдээ. Манай советскэ түхэриг шэнги тогтууритай мүнгэн гэжэ дэлхэй дээрэ байхагүй.

Бурят-Монголой АССР-эй эхин тогтохо үедэ, тэрэнэй территори дээрэ Гүрэнэй банкын гансахан эмхи зургаан — Улан-Удын отделени байһан юм. Мүнөө республикын бүхы аймагуудта ба хүдэлмэришэнэй посёлогуудта Госбанкын отделенинүүд бии.

Кредитнэ мүнгэ оруулгын ургалтань арадай ажахын ургалтаһаа таһараагүй. Хоёрдохи табанжэлэй эсэстэ Бурят-Монголой арадай ажахыда кредитнэ мүнгэ оруулга 1933 оной январиин 1 хүрэтэр (нэгэдэхи табанжэлэй эсэс) оруулагдаһан кредитнэ мүнгэндэ орходоо 13 дахин шахуу ехэ байгаа.

Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй эсэс хүрэтэр кредитнэ мүнгэ оруулга тус табанжэлэй эхинтэй сасуулхада 2,7 дахин, дайнай урда тээхи хэмжээтэй сасуулхада —4 дахин шахуу ургаһан байна.

Ленин—Сталинай партиин агууехэ хэрэгтэ хизааргүй үнэн сэхэ банковска кадрнуудай олон мянган отрядые советскэ засагай жэлнүүдтэ ургуулһан ба хүмүүжүүлһэн ябадал советскэ кредитнэ системын хүгжэхэ ба бэхижэхэ ябадалда шиидхэхы үүргэ дүүргэнэ, тэдэ кадрнууд өөрынгөө түрэл социалистическэ гүрэнэй интересүүдые, арадай интересүүдые юунһээшье дээрэ табина.

1948 ондо финансово-банковска хүдэлмэрилэгшэдтэ персональна нэрэзэргэ бии болгоһон ба олон жэл хүдэлмэрилһэнэй түлөө процентнэ нэмэлтэ түлбэри тогтооһон, мүн олон жэл соо һайнаар хүдэлмэрилһэнэй түлөө ССР Союзай орденууд ба медальнуудаар шагнаһан ябадал парти, правительствын ба нүхэр Сталинай өөрынь анхарал оролдолгын шэнэ гэршэ мүн.

Госбанкын Бурят-Монголой республиканска конторын отделенинүүд Госбанкын байгуулагдаһаар 30 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ бүгэдөөрөө шахуу хабаадажа. кредитнэ ба кассова түсэбүүдые һайнаар бэелүүлхэ, учетно-оперативна хүдэлмэри һайжаруулха, арадай ажахыда кредитно-расчётно ба кассова хангалга һайжаруулха хэрэгтэ зарим амжалтануудые түйлаа. Тэдэнэй тоодо манай конторын Городской управлени (начальнигынь нүхэр М. Я. Мясников), Торнин отделени (эрхилэгшэнь нүхэр М. А. Иванова), Кабанскын отделени (эрхилэгшэнь нүхэр М. А. Борисов), Яруунын отделени (эрхилэгшэнь нүхэр Ж. Н. Ринчинов), Түнхэнэй отделени (эрхилэгшэнь А. А. Бобоев) хамаадана. Ахалагша бухгалтернууд — Гаврина, Ливентуева, бухгалтернууд — Шадрина ба Ивантишина гэгшэдэй составтай Городской управлениин хоёр бригада «Учётно-оперативна онсо хүдэлмэриин» бригадын нэрэзэргэтэй болобо.

Манай республикын Госбанкын системэдэ 100 гаран отличнигууд тоологдоно. Тэдэнэй дунда: 10 гаран жэлдэ үнэн сэхээр ба һайнаар хүдэлмэрилһэн үнинэй хүдэлмэрилэгшэд нүхэд Р. А. Пермякова, П. П. Обухов, П. С. Малофеев, Н. А. Ковалёв, М. А. Борисов, В. П. Клиоцко, Е. К. Ананьина, П. А. Дудков, М. Е. Мадасов, М. А. Иванова ба бусад бии.

Гэхэтэй хамта манай хүдэлмэридэ дутагдалнууд бии. Тэдэниие усадхахын түлөө эрид шангаар тэмсэхэ хэрэгтэй. Мүн социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлхэ шухала.

Гүрэнэй банкын хүдэлмэрилэгшэд өөрынгөө патриотическа үүргые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын тулада, парти, правительствын ба нүхэр Сталинай өөрынь этигэл найдабариие бүрин харюулхын тулада бүхы хүсэеэ, эрдэм мэргэжэлээ зорюулха байна.

А. БАТОМУНКОЕВ,
Госбанкын Бурят-Монголой республиканска конторые эрхилэгшын орлогшо, финансова албанай советник.

Малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэлгын шиидхэхы условинуудай нэгэн хадаа малнуудые дулаан, хуурай байраар, һайн дэбисхэрээр хангалга болоно

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой барилгын бригадын дархашуул ажалай эрхим жэшээ харуулан хүдэлмэрилнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: барилгын бригадын бригадир Арья Цыдмитов, дархан Жалсарай Балданов гэгшэд тугалай типовой шэнэ байра барилга дээрэ хүдэлмэрилжэ байна.

Ф. Моренецын фото.

Хоринхидай уряалые дэмжэнэ

Ашаг ехэтэй хонидые үсхэбэрилхэ гэһэн Хорин аймагай Удын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхидой уряалые баяртайгаар угтааб. Хонидой тоое олошоруулжа, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлжэ, республикаяа ашаг шэмэ ехэтэй хонин ажалтай түрүү республика болгохо бүхы арга боломжонууд бии гээшэ. Би булынхидтээ хамта 10 гаран жэл соо колхозойнгоо хониной товарна фермын нэгэ отарые даагшаар хүдэлмэрилнэб. Манай отара үнгэрһэн хэдэн жэлэй туршда соо нилээд олон һүрэгүүд болоно тараа. Тэдэнэй үүлтэршье нилээд һайжарһан байна.

Хони үсхэбэрилхэ гээшэ хүнгэн хүдэлмэри бэшэ. Хонидые амжалтатайгаар олошоруулхын тула тэдэнииe зүбөөр харууһалха, һайнаар элээлүүлхэ, байрыень һайжаруулха хэрэгтэй. Тиин, харууһалжа байһан хонидойнгоо байра дулаанаар заһабарилдаг, бардам тэжээл бэлэдхэдэг, зунай үедэ бэлшээридэ таргалуулдаг байнабди. Тиигэжэ жэлһээ жэлдэ манаи харууһалдаг хонин һүрэг олошордог байна. Мүн манай отарада хонин һубайрдаггүй.

Энэ жэлдэ 234 эхэ хониноо 256 хурьга абажа, нэгэшье толгойн хоролтогүйгөөр түлжүүлэн, түсэбөө 110 процент дүүргээбди. Мүн өөһэдынгөө хүсөөр 530 центнер үбһэ тэжээл бэлэдхэһэн байнабди. Һайнаар хүдэлмэрилһэнэй ашаар, «Республикын эрхим хонишон» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртээб.

Хонидые олошоруулжа, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө хоринхидой уряалые дэмжэн, республиканска социалистическэ мүрысөөндэ оролсонобди. 1951 — 52 онуудай үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэжэ, шэнэ түл хоролтогүйгөөр абахын түлөө бүхы хүсэеэ гарган оролдохобди.

Бато Сахияев.
Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Юушье хээдүй байһаар

Баргажанай аймагай олон колхозууд хониной тоо олошоруулхын, үүлтэрыень һайжаруулхын тула тэмсэнэгүй. Аймаг дотор нарин ба нарибтар нооһотой хонид тон үсөөхэн байна. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, Баргажанда хонин ажалай орхигдонги һалбари байһые гэршэлнэ. Аймагай мини 3 колхоз хони үсхэбэрилхэ түсэбөө дүүргэһэн байха юм.

Баргажанай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ, «Большевик», Уланай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд хони үсхэбэрилхэ түсэбөө илангаяа хангалталтагүйгөөр дүүргэжэ байна. Энээнэй шалтагаанинь хадаа үнгэрэгшэ үбэл эдэ колхозуудай олон хонин үхэһэн байна. Тэрээнэй һүүлээр хонидойнгоо тооe хүсэлдүүлхын тула тус колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ямаршье хэмжээ абаагүй. Тиимэһээ элэ гурбан колхозууд хони үсхэбэрилхэ түсэбөө таһалдуулхын түйлда хүрөөд байна.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой тогтоолой ёһоор Баргажанай аймагай колхозууд хонин ажал хүгжөөхэ тухай ехэ хүдэлмэри хэжэ эхилхэ ёһотой байгаа. Теэд тус аймагай партийна, советскэ организацинууд, хүдөө ажахын таһаг, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд заабари хүлеэгээд, мүнөө дээрээ юушье хээдүй байна. Гэбэшье, аймагай колхозууд хони үсхэбэрилхэ талаар ехэ гээгдэлтэй байна. Теэд табанжэлэй түсэбэй түрүүшын жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ хадаа эхилхээ байгаа орооной кампаниһаа ехээр дулдыдаха хаям.

Эндэхи колхозууд хони үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб хангалтагүйгөөр дүүргэһэн ба ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, үүлтэрыень һайжаруулха хүдэлмэри хэдэггүй мүртөө орооной кампани тоодоггүй байна. Жэшээнь, Карл Марксын, Калининай нэрэмжэтэ, Уланай сомоной Сталинай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд энэ хабарай орооной кампани тон хангалтагүйгөөр үнгэргэһэн байгаа. Тиихэлэ искусственна аргаар хонидые орооондо оруулха ябадалые оройдоо тооногүй. Энэ хүдэлмэри мүнөө хабар бүдүүлигээр таһалдуулагдаһан байха юм. Мүнөөшье элэ колхозууд намарай орооной кампаниие тон муу бэлэдхэлтэйгээр угтахань.

Г. Байкалов.

Хонидойнгоо байра заһанагүй

Үбэлэй хүйтэн ойртожо, адуу малые үбэлэй байрада оруулха саг дүтэлбэ. Тиимэһээ малдаа дулаан байрануудые бариха ба заһабарилха гээшэ мүнөө үедэ колхозуудай шухалын шухала хүдэлмэринүүдэй нэгэн болоно. Гэхэтэй хамта, Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз ниитынгээ адуу малла дулаан байра бэлдэхын түлөө оролдоногүй. Энэ колхозой хониной-товарна фермэнүүд үбэлдэ илангаяа муугаар бэлэдхэнэ. Жэшээнь, Һүүшэ, Хара-Булак гэжэ газарнуудта байдаг хониной байранууд заһагдаагүй, шэбхэниишье малтагдаагүй байха юм. Хонишодой байха гэрнүүд мүн лэ дулаалагдаагүй, сонхонуудынь шэллэгдээгүй байһаар. Зарим гэрнүүдынь хушалта муутай дээрэһээ бороо хурын ороходо ходо дуһаалжа байдаг. Мүн ухэрэйшье байранууд үбэлдэ бэлэдхэгдээгүй зандаа.

Энэ жэлэй эхеэр тус колхоздо хорёод хүнһөө барилгын бригада эмхидхэгдэһэн байгаа. Теэд тус бригадын дархашуул мүнөө ондоо хүдэлмэридэ ябажа байна.

Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй иимэ хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһые хониной-товарна фермэнүүдые даагшад Д. Батомункуев, Д. Дамбаева гэгшэд, мүн колхозой хүтэлбэрилэгшэд һайн мэдэжэ байбашье, тэрээниие түргэдхэхын тула ямаршье хэмжээ абанагүй.

Ц. Петровский.

Ч. НАМЖИЛОВ

Түүдэгэй галнууд соробхилно

Хуурай мүшэр
   ташаганаса,
   пишаганаса дүрэн,
Хомхой дүлэндэ
   умхуулэн
   урэбхиюлнэ.
Хэлэндэл адляар
   галнуудынь
   дугташан, дүүлин,
Холые шэглэн,
   тэрэ дээшээ
   тэгүүлнэ.
Харанхы һүни
   халхална
   хүшэгеэрээ.
Хүндэтэ айлшан —
   Геройгоо
   тойроһон үхибүүд:
— Хөөрэгты манда
   Берлин яажа
   бута һүреэд.
Хүл доротнай
   һүгэдөө һэм?—
   гэлдэнэд.
Алтан Одоной
   кавалер
   гараараа зангаад,
Аюулта шэрүүн
   байлдаан ооогуур
   хүтэлнэ.
— Эгээл иимээр
   рейхстаг
   шатаа һэн,— гэсэд,
Эбхэрэн сорьёһон
   дүлэн руу
   дүтэлнэ.
Уяхатай шэрүүн
   үгэ бүхэнэй
   дуулдахадань
Улаан галотугууд
   улам улам
   ялабхина.
Сталин багшын
   алдарта нэрые
   дурдахадань
Залиндал шанга
   альгаташалган
   наяршана.
— Дайн дажарай
   хара утааг,
   хара утаан
Дахяад дэлхэйе
   хушахагүй,
   хушахагүй!
Зон арадай
   үни удаан,
   үни удаан
Золтой жаргахань
   дамжаггүй,
   дамжаггүй! —
Гэһэн дуунай
   һуртэ айлга
   нэрьебэ.
Гүн тайга
   нойроо сэлмээн
   һэргэбэ...
Заахан түүдэгэй
   галнууд улам
   соробхилжо.
Залинта бороодошье
   замхашагүйгөөр
   бадарна.
Залуу зээдэйнь
   зүрхэнүүд улам
   сохилно,
Зангидагдан байһан
   нюдарганууд мэтээр
   шангарна.

Научна конференци болоо

Һаяхан зооветинститутда багшанарай, студентнэрэй ба городой медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар научна конференци үнгэргэгдэбэ.

Конференци дээрэ «Хэлэгүй ба дүлии бололгын шалтагаанууд тухай» БМАССР-эй габьяата врач, зооветинститудай физиологиин кафедрые даагша нүхэр В. Соколовой научна зохёол зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Нүхэр Соколовой элидхэл тушаа шэхэнэй, хамарай болон хоолойн үбшэнүүдые аргалдаг врач нүхэр Петров, доцентнүүд нүхэд Суетин, Иванов, Ламкин гэгшэд үгэ хэлэхэ зуураа, хэлэгүй ба дүлии боложо үбдэлгые эмнэхэ тушаа тусхай арга бии болгохо хэрэгтэ авторай нилээд амжалта түйлаһые тэмдэглээ.

Научна конференци болбол тус хүдэлмэриинь кандидатска диссертаци болгон зууршалха гэжэ шиидхэбэ.

К. Васильев.

Театрын артистнарай концерт

Энэ һарын эхеэр Бурят-Монголой передвижной драматическа театрын артистнар Торин аймагта ерээд, эндэхи колхознигуудта концерт харуулжа байна. Программадань Хоца Намсараевай «Тайшаагай ташуур», Намжил Балдановой «Булагай эхиндэ» гэһэн пьесэнүүд бии. Тэрэшэлэн бурят арадай дуунуудые хуур ба лимбээр дуулана.

Һаяхан тэдэнэр «Улаан Бургалтай» гэжэ томодхогдоһон колхозой клуб соо наада табяа. Тэндэ колхознигууд, Бургалтайн дунда һургуулиин багшанар, һурагшад олоороо сугларжа, артистнарай концертые һонирхон хараба.

Н. Цыренов.

Жэлэйнгээ түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэнэ

...унтын аймагай промкомбинат (...ректорынь нүхэр Распопов) жэ-...гээ түсэбые сентябриин 28-да ... процент дүүргэбэ. Тус ком-... жэлэй эсэс хүрэтэр 120 мян-... түхэригэй продукци гүрэндөө ...һөө гадна, жэлэйнгээ түсэб-... гадуур 30000 түхэригэй олзо ...лха, продукциин өөрынь үные ...центээр химдаруулха ба ажалай бүтээсые 10 процентээр дээшэлүүлхэ гэһэн уялга абаба.

* *

Улан-Удын «Металлоширпотреб» завод, Железнодорожно районой промкомбинат болон шэгнүүр заһабарилгын заводууд ноябриин 7 хүрэтэр жэлэйнгээ түсэбүүдые дүүргэхээ байна,

* *

БМАССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министерствын Уланай (Баргажан), Больше-Куналейн (Тарбагатай) тээрмэнүүд, мүн Корсаковска загаһанай завод 1951 онойнгоо жэлэй түсэбүүдые холо үлүүлэн дүүргэбэ.

Атомна зэбсэг тушаа „Правдын" корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюу тухай гадаадын мэдээсэлнүүд

ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА

ПЕКИН, октябриин 8. (ТАСС). «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюуе Хитадай хэблэл үргэнөөр толилбо. Нүхэр И. В. Сталинай харюу ба портредынь Пекинэй, Шанхайн, Тяньцзиниин, мүн Хитадай бусад городуудай бүхы газетэнүүдэй түрүү хуудаһанууд дээрэ толилогдоо.

Нүхэр Сталинай харюуда зорюулагдаһан статья соогоо «Гунжэньжибао» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «США-гэй амгалан байдал аюулда ороһон хэбэртэйгээр гадаадын хэблэлэй гаргаһан шууяан ямаршье үндэһэгүй байна, ушарынь, СССР эб найрамдалай политика хододоо бэелүүлдэг юм. США-да гү, али ондоо оронуудта добтолхые хэзээдэшье һанаашалаагүй, агрессивнэ дайнай ябуулгануудые хододоо буруушаадаг байна».

ПОЛЬША

ВАРШАВА, октябриин 8. (ТАСС). Атомна бомбо тушаа «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюуе польско газетэнүүд үргэнөөр шэнжэлжэ үргэлжэлһөөр.

«Жице Варшавы» газетэ түрүү статья соогоо иигэжэ бэшэнэ: И. В. Сталинай үгэ бүхэн—уласхоорондын угаа ехэ удхашанартай событи мүн. Эб найрамдалай бүхэдэлхэйн лагериин вождиин хэлэһэн үгэнүүд хүн бүхэндэ ойлгосотой, тодорхой ба сэсэн байна. Эдэ үгэнүүд американска политигуудай ба тэдэнэй европейскэ туһалагшалай хэдэг антисоветскэ хардалгые хайра гамгүйгөөр баһа элирүүлбэ.

И. В. Сталинай үгэнүүд Польшын арад олониитые гүнзэгыгөөр баясуулба. Зургаан жэлэй түсэб, социалистическэ хүсэтэ Польшые байгуулха түсэб, эб найрамдал хамгаалгын хэрэгтэ манай оруулалта болоһон түсэб дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ улам ехэ хүсые манда үгөө гэжэ тус статья соо хэлэгдэнэ.

Польшын городууд ба тосхонуудта боложо байгаа ехэ суглаанууд дээрэ ажалшад болбол нүхэр Сталинай харюутай танилсан, үйлэдбэриин шэнэ уялгануудые абажа байна гэжэ газетэнүүд мэдээсэнэ.

БОЛГАРИ

СОФИЯ, октябриин 8. (ТАСС). Атомна зэбсэг тушаа «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюугай болгарска хэблэлдэ тунхаглагдаһантай дашарамдан, хүдэлмэришэдэй, таряашадай, наукын ба культурын ажал-ябуулагшадай үгэнүүд газетэнүүдтэ толилогдожо үргэлжэлһөөр. Тэдэнэр нүхэр Сталинда гүн гүнзэгы баясхалантай ба инаг дуратай байһанаа харуулна, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө улам эдэбхитэйгээр тэмсэхээр бэлэн байһанаа мэдүүлнэ.

«Правдын» корреспондентдэ гениальна Сталинай үгэһэн харюуһаа болгарска арад шэнэ хүсэ абана гэжэ «Работническо дело» газетэ бэшэнэ.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, октябриин 8. (ТАСС). Румыниин ажалшад атомна зэбсэг тушаа «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюутайнь ехэ баяртайгаар танилсаба. Тусхай дамжуулга соогоо бухарестскэ радио иигэжэ мэдээсэбэ:

Атомна зэбсэг тушаа ажалша хүн түрэлтэнэй һонирхожо байһан асуудалнуудые нүхэр Сталин «Правдын» корреспондентдэ үгэһэн харюу соогоо угаа сэсэн мэргэнээр тайлбарилна. Американска ба английска империалистнуудай харата зорилгонуудые, шуһата политикые нүхэр Сталин бүхы дэлхэйн үмэнэ балшыса элирүүлээ.

АНГЛИ

ЛОНДОН, октябриин 8. (ТАСС). Атомна зэбсэг тушаа «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюуе «Дейли Уоркер» газетэ түрүү хуудаһандаа сүм толилоо.

«Сталин хадаа атомна бомбо хорихые дахин уряална. Табан жэлэй турша дотор советскэ түлөөлэгшэд энээнэй түлөө тэмсэжэ байна. Теэд баруун гүрэнүүд энэ оролдолгодонь саг үргэлжэ һаад ушаруулна» гэжэ тус газетэ бэшэнэ.

ФРАНЦИ

ПАРИЖ, октябриин 8. (ТАСС). «Атомна бомбо тухай Сталинай шухала деклараци хадаа амгалан байдал абархын түлөө арадуудай тэмсэл шангадхаха замые гэрэлтүүлнэ» гэһэн гаршагтайгаар «Юманите» газетэ «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюуе түрүү хуудаһандаа бүрин толилоо.

Советскэ Союзай эб найрамдалта гадаадын политикада, хюдалгын зэбсэгүүдые хорихын түлөө энэнэй тэмсэлдэ тус газетын хуудаһануудай нэгэниинь сүм зорюулагдаа.

ШВЕЦИ

СТОКГОЛЬМ, октябриин 8. (ТАСС). Атомна зэбсэг тушаа «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюуда зорюулагдаһан түрүү статья соогоо «Арбетартиднинген» газетэ иигэжэ бэшэнэ: И. В. Сталинай харюунь «нам ба асари ехэ хүсэтэй байна».

НОРВЕГИ

ОСЛО, октябриин 8. (ТАСС). «Арбейдербладет», «Фрихетен» ба «Верденс Ганг» гэжэ үглөөнэй газетэнүүд атомна зэбсэг тушаа «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюуе бүрин толилоо.

ИНДИ

ДЕЛИ, октябриин 8. (ТАСС). «Дай үүдхэгшэ американо-английска этэгээдүүд атомна бомбо бүтээхыень Советскэ Союзые баадхаа» гэһэн гаршагтайгаар «Свадхината» газетэ И. В. Сталинай харюу толилоо. Тус газетэ нүхэр И. В. Сталинай портредые эли газартаа толилбо.

«Фри пресс джорнэл» түрүү статья соогоо иигэжэ бэшэнэ: «Советскэ Союз атомна зэбсэг хэрэглэхые буруушаахаһаа гадна, тэрэниие хорихо ба үйлэдбэрилгыень бүрин зогсоохо гэжэ мэдүүлнэ. Уласхоорондын эб найрамдал дэмжэхын тулада, атомна энерги үйлэдбэрилгэдэ хиналта тогтоохо шухала».

ЯПОНИ

ШАНХАЙ, октябриин 8. (ТАСС). Токиоһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, октябриин 6-да үдэшын токийска бүхы газетэнүүд атомна зэбсэг тушаа «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюу тухай мэдээсэлые томо гаршагтайгаар толилбо. Олонхи газетэнүүд «Премьер Сталин атомна бомбо туршаһан тухай мэдээсэбэ» гэһэн гаршагтайгаар нүхэр И. В. Сталинай харюу толилоо.

БЕЛЬГИ

БРЮССЕЛЬ, октябриин 8. (ТАСС). Атомна зэбсэг тушаа «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюуе бельгийскэ хэблэл толилжо байна.

Мүнөөдэр «Драпо Руж» газетэ түрүү хуудаһан дээрэ нүхэр Сталинай портрет ба тэрэнэй харюуе бүрин толилоо.

Газетэ хадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэлээ шангадхахыень бельгийскэ арадые уряална.

ПАКИСТАН

КАРАЧИ, октябриин 8. (ТАСС). «Анджам» ба «Имроз» газетэнүүд атомна зэбсэг тушаа «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюу бүрин толилоо. Советскэ Союз ямар нэгэн орондо добтолхые һананагүй, тэрэ хадаа атомна зэбсэг хорихын түлөө урдынхидал адляар тэмсэнэ гэһэн нүхэр Сталинай үгэнүүдые газетэнүүд тэмдэглэнэ.

ЕГИПЕТ

КАИР, октябриин 8 (ТАСС). «Аль-Балаг» ба «Аль-Мысри» гэжэ египетскэ газетэнүүд атомна зэбсэг тушаа «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюуе октябриин 7-до бүрин толилоо. Газетэнүүд И. В. Сталинай портрет толилбо.

Бусад газетэнүүд нүхэр И. В. Сталинай харюу тухай тобшо мэдээсэлнүүдые толилоо.

АФГАНИСТАН

КАБУЛ, октябриин 8. (ТАСС). Октябриин 7-до «Ислах» ба «Анис» гэжэ кабульска газетэнүүд атомна зэбсэг тушаа «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюуе тайлбарилан толилбо.

Баруун ба Зүүн Европын хоорондохи худалдаа наймаан тухай

ЛОНДОН, октябриин 8. (ТАСС). Баруун ба Зүүн Европын хоорондо худалдаа наймаа зогсоохо тухай США-гэй эрилтэнүүдтэй дашарамдуулан, «Нью стейтсмен энд нейшн» гэжэ английска недели бүриин газетэ хадаа «энэ худалдаа наймаанһаа баруунайхид нилээд ехэ юумэ абажа байгаа», хэрбээ хоорондын худалдаа наймаа зогсоогдоо һаа, «баруунайхидай байдал муудаха юм», тиин американецуудһаа ехэ дулдыданги байдалда орохо болоно гэжэ тэмдэглэнэ.

«Зүүн оронууд, — гэжэ газетэ бэшэнэ, — баруун тээшэ абаашажа байһан юумэсэ ондоо аргаар боролуулжа амарханаар шадаха байна. Зүүн оронууд хадаа өөртөө ехэ хэрэгтэй болоһон товарнуудые абахын тулада, өөһэдынгөө эдэ товарнуудые худалдахань лабтай... Баруун оронуудтай сасуулхада зүүн оронууд өөрыгөө саг үргэлжэ ба бүрин шахуу хангаха байдалда угаа амарханаар орожо шадаха байна. Худалдаа наймаанай зогсоогдоо һаа, тэдэнэр иимэ лэ юумэ хэхэ байха. Баруун гүрэнүүдэй хүсэһэн ёһоор эд товар андалдан абалсалгые һэргээхэ аргагүй болошохо бшуу.

Энэнь ямар байдалда хүргэхэб гэхэдэ, американецуудай туһаламжаар һэргээгдэжэ байгаа германска промышленность урдынхидал адляар Зүүн Европодо худалдаа наймаанай рыногүүдые олохын орондо, харин баруун оронуудай үшөөл хабаадалсажа байгаа рыногүүд дээрэ английска, французска, бельгийскэ ба голландска промышленностьтай шангаар үрдилдэхэ байна; тиихэдэ, һэргээгдэжэ байгаа японско промышленностьда Хитад руу товарнуудаа абаашахыень зүбшөөгөөгүй һаа, тэрэ болбол гол конкурентнүүдэй нэгэн боложо, баруун европейскэ оронуудай рыногүүдэй түлөө тэмсэлдэ нэгэдэхэ байна».

«Зүүн зүгһөө таһаранги байхые эриһэн, Баруун Европын экономическа нэгэдэл удхагүй байна. Энэ хадаа баруун оронуудтахи ажабайдалай хэмжээнэй ехээр доошололто болохо байна... Энэ хадаа баруун оронуудай промышленностьда хүдэлмэригүйдэлгэ болохо юм, тэрэниие правительствонууд болюулжа шадахагүй. Тэрэнһээ гадна, энэ хадаа бүри аграрна түхэлэй ажахыда бусажа ошохо ябадал болоно» гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

Иранска ордон шадарай бүлэг этэгээдүүд Мосаддыгай правительствода эсэргүү ааша гаргана

ПРАГА, октябриин 9. (ТАСС). «Иранска ордон шадарай бүлэг этэгээдүүд Мосаддыгай правительствода эсэргүү ааша гаргана» гэһэн гаршагтай мэдээсэлые «Руде право» газетэ толилбо. Мэдээсэл соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, иранска ордон шадарай бүлэг этэгээдүүд Мосаддыгай правительствода эсэргүү нюуса тэмсэл хэжэ байна, Мосаддыгай орондо Англо-иранска нефтяной компаниин тала баригшые һуулгаха гэжэ эрмэлзэнэ. «Дейли телеграф энд морнинг пост» гэжэ английска газетэ иигэжэ бэшэнэ: ордоной дэргэдэхи Мосаддыгай дайсад хадаа Англиин ба США-гэй капиталай хабаадалгатайгаар Иранда «уласхоорондын нефтяной компаниин» байгуулагдахые хүсэһэн байгаа, гэбэшье, «засагай эрхые Мосаддыгай правительствын барижа байгаа сагта энэ түсэб бэелэгдэжэ болохогүй байна».

Энээнтэй дашарамдуулан принцесса Ашраф Пехлеви, мүн Джемаль Имами түрүүтэй меджлисэй зарим депутадууд английска элитэ агент Сейд Зия-эд-дин гэгшэдэ засагай эрхэ барюулхые али болохоор оролдоно.

Арадта хандажа, ордоной энэ мэхэ гохын аашануудые элирүүлхэб гэжэ Мосаддыгай хэлэхэдэнь, принцесса Ашраф Пехлеви Швейцари ошохо баатай болобо, иранска шахын эхэнь гэрэшэлэн Тегераниие орхижо ябахаяа байна.

Польшодо уралан нарижуулагшадай хүдэлөөн дэлгэрнэ

ВАРШАВА, октябриин 9. (ТАСС). Польшын предприятинууд дээрэ уралан нарижуулагшадай хүдэлөөн улам үргэдэнэ, тэрэнь продукциин өөрын үнэ химдаруулха ехэхэн фактор боложо байна. Энэ оной түрүүшын хахадта уралан нарижуулгын дурадхалнуудай тоо 26 мянга болоо гэжэ хэблэлэй польско агентство мэдээсэнэ. Энэ хадаа бүхы 1948 онойхидо орходоо 12 дахин шахуу олон байна. 1951 оной нэгэдэхи хахадта уралан нарижуулгын дурадхалнуудые нэбтэрүүлһэнэй ашаар, арадай ажахыда 145 миллион гаран злотых алмалта үгөө.

Польшын арадай ажахын бүхы һалбаринуудта уралан нарижуулгын 1700 клубууд хүдэлмэрилнэ.

„Социалистическэ залуушуул" гэжэ организациһаа австрийска бүлэг залуушуул гараба

ВЕНА, октябриин 9. (ТАСС). Демократическа хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Австриин социалистическэ партиин баруунай хүтэлбэрилэгшэдэй ба «социалистическэ залуушуул» гэжэ организациин правлениин урбагша бузар политика тушаа зэбүүрхэһэн бүлэг 35 залуушуул Деблингдэ (Венын район) энэ организациин зэргэһээ гараба.

Египетскэ арад 1936 оной англо-египетскэ договор болюулхые эринэ

ЛОНДОН, октябриин 9. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Англитай баталһан хэлсээнүүдые таһалха ба 1936 оной англо-египетскэ договор болюулха тухай декредэй проектые парламентда оруулха гэһэн египетскэ правительствын шиидхэбэри дэмжэһэн демонстрацинууд Египедэй гол ехэ городуудта мүнөөдэр болобо. Порт-Саидта ехэ демонстраци эмхидхэгдээ Тэрээндэ хабаадагшад английска консульстводо ба английска сэрэгүүдэй клубта ошожо, антианглийска лозунгнуудые хашхарһан ба правительствын шиидхэбэри дэмжэһэн тухайгаа мэдүүлһэн байна.

ЛОНДОН, октябриин 9. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр Египедэй премьер-министр Нахас-Паша хадаа египетскэ правительство Англитай баталһан хэлсээнүүдээ таһалаа гэжэ тусхай мэдүүлбэ. Суданда англо-египетскэ кондоминиум (хамтын эдлэлгэ) тухай 1899 оной конвенциие ба 1936 оной англо-египетскэ договорые болюулха саг болоо гэжэ Нахас-Паша хэлэбэ.

Нахас-Паша хадаа 1936 оной договор болюулха тухай ба Суэцкэ каналай зонодо английска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй эдлэжэ байһан булюу эрхэнүүдые энээнтэй зохилдуулан болюулха тухай декредэй проектые парламентда дурадхаба.

Премьер-министр болбол Египедэй ба Суданай король болгон Фарукые соносхохо тухай декредэй проект тэрэшэлэн оруулаа.

Тобшо мэдээсэлнүүд

Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада Австрали дотор 65 мянган хүн гар табяа.

* * *

«Австрийска сүлөөтэ залуушуул» гэжэ организациин хүтэлбэрилэгшэдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ организациин гэшүүд агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада 93.227 хүнэй гар табюулаа.

* * *

Гүрэнэй албахаагшадай бүгэдэниитын забастовко Сиридэ эхилбэ. Правительствын хинадаг бүхы эмхи зургаануудай, тэрэ тоодо почтын ба телеграфын хүдэлмэри забастовкын болоһон ушарһаа бүрин зогсоогдобо. Забастовкодо 10 мянган хүн хабаадана. Тэдэнэр салин хүлһэ дээшэлүүлхэ ба ажалай условинуудые һайжаруулха гэжэ эринэ.

* * *

Швейцарида 1951 оной сентябрь һара соо эдеэ хоолой продуктнуудай сэнгүүд 1939 онойхитой сасуулхада — 182,7 процент, бэлэн хубсаһанай — 230,7 процент, түлишын ба гэрэлэй — 140 процент, гэрэй түлбэри — 113 процент гэхэ мэтээр хүндэрһэн байна.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУ[Д]

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭС[ЭЛ]

ПХЕНЬЯН, октябриин 9. (ТАСС). Фронтын бүхы участогууд дээрэ корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английска интервентнүүдэй ба лисынмановска сэрэгүүдэй шанга добтолгонуудые гэдэргэнь сохижо үргэлжэлөөд, тэдэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ угаа ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Фронтын баруун ба центральна участогууд дээрэ Арадай армиин частьнууд Арадай армиин хамгаалалтын рубежүүдые сүмэлхые һэдэһэн дайсанда эсэргүү шанга байлдаануудые хэбэ.

Фронтын зүүн участок дээрэ Арадай армиин частьнууд Янгуһаа хойгуурхи райондо дайсанай 5 добтолго амжалтатайгаар гэдэргэнь сохибо.

Арадай армиин зенитнэ артиллери ба дайсанай самоледуудые агнан буудагшадай отрядууд дайсанай 7 самолет унагаагаа, тэдэ самолёдууд Пхеньянай, Вонсанай, Хванчжугай, Синьчхониин ба бусад районуудтахи амгалан нютагуудые зэрлиг муухайгаар бомбодоһон ба буудаһан байна.

ПХЕНЬЯН, октябриин [9.] (ТАСС). Бүхы фронтнууд [дээрэ] корейскэ Арадай армиин со[единени]нүүд Хитадай арадай һай[ндура]танай частьнуудтай нигта ха[ни ха]рилсаатай ябажа, америка[но-анг]лийска интервентнүүдэй [ба лисынмановска] сэр[эгүү]дэй ба лисынмановска сэр[эгүүдэй] шанга добтолгонуудые гэ[дэргэнь] сохёод, тэдэнэй хүнүүдтэ б[а тех]никэдэ ехэ гээлтэ хоролто[нуудые] ушаруулжа байна гэжэ Ко[рейскэ] Арадай-Демократическа Рес[публи]кын Арадай армиин Главна [коман]довани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Үсэгэлдэр центральна [фронт] дээрэ Арадай армиин соед[ининүүд] нүүд Ионьчхониин райондо А[радай] армиин хамгаалалтын пози[цинуу]дые сүмэлхые һэдэжэ үргэлж[элһэн] дайсанай үсэд шанга добтол[гонуу]дые гэдэргэнь сохёо.

Зүүн фронт дээрэ Арадай [ар]миин частьнууд Янгуһаа хой[гуурхи] райондо дайсанай 4 добтол[гые ам]жалтатайгаар гэдэргэнь со[хижо,] ба тиихэдээ дайсанай 4 тан[к] [гэм]хэһэн, 2 самолёт унагааһан [байна.]

Мүнөөдэр Арадай армиин зе[нитнэ] артиллери ба самолёдуудые [агнан] буудагшадай отрядууд Аньч[жу,] Сариwoниин, Вонсанай ба [бусад] городуудай амгалан хүн з[онье] зэрлиг муухайгаар бомбодо[н] пулемёдоор буудаха ябадал[да] баадаһан дайсанай 3 само[лет] унагаагаа.

КЭСОНДОХИ ХЭЛСЭЭНҮҮД ТУША[А]

Риджуэйдэ Ким Ир Сенэй ба Пын Дэ-хуэйн үгэһэн харюу

ПЕКИН, октябриин 10. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Пхеньянһаа иигэжэ дамжуулна: октябриин 9-дэ корейскэ Арадай армиин верховно командалагша генерал Ким Ир Сен ба Хитадай Арадай һайндуратанай командалагша генерал Пын Дэ-хуэй хадаа генерал Риджуэйн октябриин 8-най посланида харюу эльгээбэ. Харюу соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Октябриин 9 дэ бидэнэр танай октябриин 8-най послани абаабди.

Даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдые удааруулһанай түлөө харюусалгые манай талада дам тохохо гэжэ послани соогоо та дахин һэдэһэн байнат. Бидэнэр энээниие огто үндэһэгүй гэжэ тоолонобди. Даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдые удааруулһанай түлөө харюусалга танай талада бүрин тохогдоно, танай тала энэ харюусалгые яажашье арсажа шадахагүй гэжэ харуулһан баримтанууд ба шалтагаануудые бидэнэр энээнэй урда тээ танда эльгээһэн посланинууд соогоо тон тодорхойгоор харуулһан байгаабди. Һүүлшынгээ послани соо та ямаршье шэнэ шалтагаануудые хэлэжэ шаданагүйт. Тиимэһээ, арсашагүй баримтанууд танай дура зоргоороо хэһэн мэдүүлгын үндэһөөр тоогдонгүй байжа болохогүй, танай талада тохогдоһон харюусалга ямаршье ушарһаа болюулагдажа болохогүй.

Энээнэй урда тээ танай тала хадаа манай талые хизаарлаха гэһэн гансахан зорилгоор, даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдэй болодог газарай нейтральна байха тухай хэлсээе ашаглаһан байгаа, тиихэ зуураа танай тала энэ хэлсээе зорюута эбдэһэн ба удаа тээнь, энэ зоно тушаа ямаршье уялганууд танда байхагүй гэһэн шалтагаанаар энээниие арсаһан байна. Тиимэһээ бидэнэр даб[дээ]рэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээн[үүдэй] нейтральна зонын территори[ие ур]гэдхэгдэхэ, Кэсониие ба М[унь]саниие оруулалсаад сэхэ бул[ангын] болгогдохо, мүн энэ районой [] харюусалгые хоёр тала даах[] той гэжэ дурадхаһан байг[аа]. Тэрээнһээ гадна, зүблөөнэй [бо]дог газарые Паньмыньчжонь [ба] урилуулха гэжэ тэрэшэлэн [дура]хаһан байнабди, тиихэдээ хо[ёр та]ла тэрэнэй аюулгүй байдал [] хын түлөө адли хэмжээгээр [ха]рюусаха ёһотой.

Зүблөөнэй болохо газар [бо]лохо Паньмыньчжониин районие [] лэхэ гэжэ послани соогоо [та] зүбшөөһэн. тэгшэ ба харюуса[лгын] хиналтые хоёр талын бэел[үүлхэ] тушаа бэлэн байһанаа танай [мэ]дүүлһэн ушарһаа, Кэсоной [ба] Муньсаниин хоорондохи нейт[раль]на зоно үргэдхэхэ тухай асу[удал] хоёр талын делегацинуудай зүб[лөөн] дээрэ шиидхэгдэжэ болохо [] Тиимэһээ, хоёр делегаци [] даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай [хэл]сээнүүдые Паньмыньчжоньдо[] һэргээхэ ёһотой, энээнэй [] тээхи послани соогоо манай [ду]радхаһан ёһоор, нейтральна [] территориие үргэдхэхэ ба зү[блөө]нэй болодог газарай аюулгүй[бай]дал хангаха принципүүдые [] шынгээ заседани дээрэ зо[] тэрэшэлэн урдаа байһан тодо[] элдэб асуудалнуудые шиид[хэхын] тулада зохихо аппарат байг[уулха] ёһотой.

Хоёр талын делегацинуудай [] лөө һэргээхэ ябадалда хама[атай] асуудалнуудые зүбшэн хэлс[эхын] тулада октябриин 10-най үгл[өөнэй] 10 часта тачай холбооной оф[ицер]нүүдтэй уулзаха гэһэн зааба[ри] өөрынгөө холбооной офицер[нүүд]тэй үгөөбди.

Генералнууд Ким Ир Сендэ ба Пын Дэ-хуэйдэ Риджуэй послани эльгээбэ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 8. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын токийска корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Риджуэй хадаа генералнууд Ким Ир Сендэ ба Пын Дэ-хуэйдэ телеграмма эльгээжэ, эдэнэй 1951 оной октябриин 7-ной послани абаһан тухайгаа мэдээсэбэ. Хэлсээнүүдые американска талын һаатуулһанай түлөө харюусалгаһаа зайсахые Риджуэй һэдэнэ.

«Нейтральна зоно үргэдхэхэ гэжэ танай дурадхаһан тушаа хэлэбэл, Кэсон, Муньсань, мүн Кэсонһоо ба Муньсаньһаа Паньмыньчжонь ошоһон замууд добтологдохогүй һаань, конференциин болохо шэнэ газарые тойруулан нейт[раль]на багахан зоно байгуулбал [бол]хо гэжэ би тоолоноб, — гэжэ [Рид]жуэйн послани соо хэлэгдэ[нэ.] Паньмыньчжонь шадар б[] газар хадаа ябаха ба хинал[тын] хэ тэгшэ эрхын гол условидо [ха]рюусаха, тиин тэрэнэй нейтр[альна] тушаа минии бодолые зүб[] байхат гэжэ тоолоод, зохихо [деле]гацинуудай хэлсээнүүдые һэр[гээхэ] ябадалда хамаатай асуудалну[удые] зүбшэн хэлсэхын тулада октяб[риин] 10-най 10 час 00 минутада [] холбооной офицернүүдтэй у[улза]ха гэһэн заабариие би өөр[ынгөө] холбооной офицернүүдтэ үгө[өб].

Французска солдадууд Кореядэ дайлалдаха дура[гүй]

КАИР, октябриин 8. (ТАСС). Порт-Саидһаа «Аль-катеб» газетын корреспондент иигэжэ мэдээсэнэ: үнгэрэгшэ неделидэ французска судно ерэбэ, тиихэдээ американска интервентнүүдэй эрилтээр Корея руу эльгээгдэһэн французска солдадуудые абаашаа.

Французска олохон солдадууд судноһаа зугадахые оролдобошье, һэдэлгэнь бүтээгүй гэжэ корре[спон]дент мэдээсэбэ. Нэгэ солдат [] руу һүрэжэ ороо. Тэрэниие [] һанай һүүлээр, «би Кореяд[э] дүүнэртээ эсэргүү дайлалдах[а ду]рагүйб» гэжэ мэдүүлбэ.

Харюусалгата реда[ктор] Б. А. ОЧИРО[В]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 23. заместителя редактора—7-85. отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84 Для междугородных переговоров—16.

Н—03701. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Минист ров БМАССР. Тираж 10.[]